

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Lietuvos Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis pasiūlė keturiems mėnesiams atidėti tabako reklamos uždraudimą. Gruodžio 13 d. Seime įregistruotas V. Landsbergio parengtos Tabako kontrolės įstatymo pataisos projektas. Nuo 2000 metų sausio 1 d. turi įsigalioti Tabako kontrolės įstatymo nuostata, draudžianti bet kokią tabako gaminių reklamą.

- Iš Seimo Krikščionių demokratų frakcijos pasitraukė du nariai - parlamentarai Vytautas Bogušis ir Algis Kasėta. Gruodžio 13 d. pareiškimą apie savo sprendimą jie įteikė Seimo Pirmininkui Vytautui Landsbergiui. V. Bogušis ir A. Kasėta priklauso moderniajam Krikščionių demokratų partijos sparnui. Nesutarimai tarp modernių ir konservatyviųjų krikščionių demokratų itin paaštrėjo po lapkričio pabaigoje vykusios partijos konferencijos, moderniesiems netekus beveik visų vietų partijos valdymo struktūrose. Savo pasitraukimą iš frakcijos Seime V. Bogušis ir A. Kasėta motyvuoja abejones keliančia dabartinės LKDP vadovybės veikla - laisvės, solidarumo ir demokratijos principų pamynimu, pastangomis Bažnyčią paversti politiniu įrankiu.

- Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus gruodžio 11 d. išskrido į Helsinkį, kur bus oficialiai informuotas apie Europos Sąjungos (ES) viršūnių susitikimo posėdyje priimtą sprendimą pakviesti Lietuvą derybų dėl narystės ES.

- Tarptautinį Palangos oro uostą numatoma modernizuoti, pritraukiant privačias investicijas koncesijų būdu. Iš viso į uostą reikėtų investuoti apie 25 mln. litų. Palangos oro uostas yra antras pagal veiklos rezultatus šalyje. Pernai jis aptarnavo 38,6 tūkst. keleivių ir 2452 lėktuvus. Šiemet aptarnautų lėktuvų skaičius išaugo 9 proc.

- Vilniuje gruodžio 13 d. kriminalinių nusikaltimų tyrimo tarnybos pareigūnai sulaukė Kanados pilietę Reginą Paul Epštein. Jos tarptautinė paieška buvo paskelbta po garsiai nuskambėjusios istorijos, kai pasinaudodama suklustotais dokumentais R. Epštein bandė atgauti didelį pastatą pačiame Vilniaus centre. Sulaikytoji perduota Vilniaus miesto apylinkės prokuratūrai.

- Artėjančių Naujųjų metų proga Šiaulių A. Gricevičiaus saldinių fabrikas "Rūta" pagamins saldumynų su specialiomis puošmenomis 2000-iesiems. Šiemet švenčių stalui "Rūta" nusprendė pasiūlyti naujo tūkstantmečio saldinių rinkinį "2000" bei maždaug 13 centimetrų šokoladinį tuščiavidurį šampano butelį su pažymėta 2000-ųjų metų data. "Rūta" gamina beveik šimto pavidalų saldumynus.

- Lietuvos Prezidentas V. Adamkus pasveikino Lietuvos esperantininkų sąjungą 80-mečio proga.

PAKVIETIMAS DERYBOMS - LIETUVOS REFORMŲ PRIPAŽINIMAS

Gruodžio 10 d. Helsinkyje Europos Sąjungos valstybių vadovai priėmė sprendimą pradėti derybas su Lietuva dėl narystės Europos Sąjungoje.

Šis sprendimas yra ne tik teigiamas Lietuvoje vykstančių reformų įvertinimas, bet ir tam tikras mūsų valstybės, kaip įtvirtinusios demokratiją ir pajėgios dalyvauti bendruose Europos ekonominiuose procesuose, pripažinimas. Lietuvai, kuri savarankiškai pradėjo tvarkyti savo ekonominį gyvenimą tik prieš dešimtį metų, teko nelengvas uždavinys per labai trumpą laiką pertvarkyti savo

ekonomiką, padaryti ją efektyvesne ir modernesne.

Suomijos pirmininkavimo metu Europos Sąjunga ėmėsi ryžtingų žingsnių, kad paspartėtų Europos Sąjungos plėtros procesas, kad jis vyktų kuo objektyviau ir nebūtų laikomas istorinių aplinkybių primetu Europos Sąjungai, o taptų realiu ir vienu svarbiausių dalykų jos politikoje.

Prasidėsiančios derybos reiškia Lietuvai realaus įsijungimo į Europos Sąjungą pradžią, atsirandančias galimybes pasinaudoti gerojai didesniais Europos Sąjungos finansiniais iš-

tekliais, greičiau pertvarkyti šalies ūkį ir realiai įvertinti būsimos narystės teikiamus privatumus. Lietuva, derėdamasi dėl narystės, visų pirma sieks užtikrinti stabilią modernios valstybės plėtrą, suteikiančią piliečiams galimybę įvairiausiškai plėtoti privačią iniciatyvą, užtikrinančią jų ir valstybės gerovę.

Pasirengimas narystei, kaip ir pati narystė Europos Sąjungoje, tėra galimybė efektyviau dirbti ir geriau gyventi, o kaip sugebėjime ja pasinaudoti, priklausoma nuo mūsų pačių.

Lietuvos Vyriausybės spaudos tarnyba

LIETUVOS PREZIDENTAS SUSITIKO SU KRIKŠČIONIŠKŲ BAŽNYČIŲ VADOVAIS

Lietuvos krikščioniškų bažnyčių vadovai palaiko provakarietišką šalies orientaciją bei integraciją į vakarietiškas sistemas neprarandant turimos tapatybės. Tai buvo konstatuota Vilniuje gruodžio 13 d. įvykusiame bažnyčių hierarchų susitikime su Lietuvos Prezidentu Valdu Adamkumi.

Šių bendrų pietų metu šalies vadovas ir krikščioniškų šalies bažnyčių atstovai svarstė klausimą, kaip dvasininkai galėtų prisidėti prie Lietuvos atsinaujinimo bei diegiant pamatines vertybes - asmens ir bendruomenės savarankiškumą, sakė Prezidento patarėjas Darius Kuolys.

Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius sakė, kad šalies vadovui vyskupai pristatė šalies vaizdą, kokį jie mato dabar. Lietuvoje yra daug problemų sakė jis, - neteisingumo, didelė disproporcija tarp žmonių gyvenimo lygio.

Pasak Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininko, ant didžiojo jubiliejaus slenksčio bažnyčia ir valdžia turėtų glaudžiau bendradarbiauti bei tarnauti žmonėms. "Tuomet ir iš to jubiliejaus daugiau turėsime naudos", - sakė jis.

Susitikimo metu buvo akcentuotos kelios sritys, reikalaujan-

čios bendro valstybės ir bažnyčios rūpesčio, teigė D. Kuolys. Tai - socialinė sritis: vargingieji ir skurdo ištikti žmonės, švietimas, kuris turėtų tvirtus vertybinius pagrindus. Be to, valstybinių lygių bažnyčių vadovai iškelė jaunų šeimų bei žmonių, gyvenančių kaime, problemas.

Mes sutinkame naująjį tūkstantmetį su labai žemu dorovės ir dvasingumo lygiu, mano stačiatikių bažnyčios Vilniaus ir Lietuvos arkivyskupas Chrizostomas. Jo teigimu, konkrečiai stačiatikių cerkvei iš valstybės nereikia jokios materialinės pagalbos, o tik gerų ir veikiančių įstatymų.

ELTA

LIETUVIŲ SAKRALINIS MENAS KALĖDŲ ŠVIESOJE

Paskutinėms šimtmečio Kalėdoms skirta paroda gruodžio 10 d. atidaryta Lietuvos nacionaliniame muziejuje Vilniuje. Dviejose muziejaus salėse eksponuojama apie du šimtus išraiškingiausių ir gražiausių medžio skulptūrų, kaltinių paminklų viršūnių, unikalių Balio Buračo nuotraukų, įamžinusių kuriančius dievdirbius, Muziejus vestibulyje galima pamatyti keliasdešimt spalvotų senųjų medžio raižinių, kuriuos

parodai paskolino Šiaulių "Aušros" muziejus. Pasak muziejininkų, sakralinė skulptūra buvo paplitusi visose Lietuvos etnografinėse srityse, bet labiausiai - Žemaitijoje. Daugelis iš Lietuvos nacionalinio muziejaus fonduose saugomų dviejų su puse tūkstančio skulptūrų sukurta XIX amžiaus pabaigoje - XX amžiaus pradžios pirmoje pusėje, yra ir kelios XVIII amžiaus skulptūros. Labiausiai paplitę Jė-

zaus Kristaus ir Švč. Mergelės Marijos siužetai: Nukryžiuotasis, Pieta, Marija Maloningoji, Jėzus Nazaretis. Iš šventųjų populiariausi buvo šv. Jonas Nepomukas, šv. Florijonas, šv. Rokas, šv. Agota, šv. Barbora, šv. Jonas Krikštytojas, saugoję nuo ligų, maro, bado, gaisro ir kitų nelaimių.

Sakralinio liaudies meno paroda veiks iki 2000 metų vasario 20 dienos.

ELTA

JAV IŠSIUNČIA ŠNIPINĖJIMU APKALTINTĄ RUSIJOS AMBASADOS ANTRĄJĮ SEKRETORIŲ

Jungtinės Valstijos gruodžio 8 d. nurodė išvykti Rusijos diplomatus, kuris buvo sulaikytas dėl bandymo pasinaudoti JAV valstybės departamente įtaisyta pasiklausymo įranga. Nepažeidžiamu asmeniu paskelbtas Rusijos ambasados Vašingtone antrasis sekretorius Stanislav Gusev.

Iš JAV jis privalo išvykti per 10 dienų, sakoma Valstybės departamento atstovo spaudai Jim Foley pareiškime. JAV valstybės sekretorės pavaduotojas Thomas Pickering gruodžio 8 d. po pietų išsikvietė Rusijos ambasadorių Jurijų Ušakovą ir pareiškė griežtą protestą. Rusijos ambasada kol kas komentarus nepateikė.

Gruodžio 8 d. incidentas yra jau trečias su šnipinėjimu tarp Rusijos ir JAV susijęs įvykis ši mėnesį. Be to, šiuo metu Rusija ir JAV nesutaria dėl daugybės kitų klausimų, tarp kurių yra Rusijos karo kampanija Čečė-

nijoje ir Vašingtono siekis pakvesti pagrindinę sutartį dėl ginkluotės.

Vienas JAV pareigūnas sakė, kad S. Gusev buvo sulaikytas automobilyje prie Valstybės departamento. Diplomatas klausėsi departamento svarbių konferencijų salėje paslėpto mikrofono. S. Gusev kurį laiką prieš tai buvo sekamas ir laukta patogios progos jį sulaikyti.

Pasak J. Foley, S. Gusevą iš pradžių sulaukė Federalinio tyrimų biuro (FTB) pareigūnai, o vėliau, patvirtinus jo diplomatinę neliečiamybę, jis buvo perduotas Rusijos ambasadai.

FTB kontržvalgybos ir Valskybės departamento diplomatinio saugumo tarnybos agentai "neutralizuodami mėginimą šnipinėti" dirbo kartu.

JAV valstybės sekretorė Madeleine Albright, besilankanti Artimuosiuose Rytuose, buvo informuota apie šnipinėjimo incidentą. Ji padėkojo

abiem kontržvalgybos tarnyboms už "profesionalų ir efektyvų" darbą.

Tuo tarpu Rusija ketina pareikšti protestą Amerikai dėl Rusijos ambasados darbuotojų sulaikymo. Tai sužinojo "Interfax" gruodžio 9 d. iš informuotų diplomatinio šaltinio.

Pasak diplomatų, "aišku, kad tai atsakomasis žingsnis" į tai, kad anksčiau Maskvoje buvo sulaikyta JAV ambasados darbuotoja Cheri Leberknight. Diplomatai pabrėžė, kad kaltinimai, kuriuos pateikė Amerikos tarnybos Rusijos ambasados darbuotojui, "labai nekonkretūs".

Kaip sužinojo "Interfax" iš patikimų šaltinių, sulaikytasis Rusijos pilietis Stanislav Gusev, nėra diplomatas ir turi ne "žalią" diplomato pasą, o "mėlyną" tarnautojo. Šaltiniai mano, kad I Rusijos URM bus iškviestas JAV ambasados atstovas, kuriam bus pareikštas protestas dėl Amerikos veiksmų. BNS

Linksmų
Šventų
Kalėdų!

Francesco Mancini. Šventoji šeima

VILNIUJE PUOŠIAMA EGLĖ BUS DIDŽIAUSIA EUROPOJE

Vilniuje puošiama pusę milijono litų kainuosianti didžiausia Europoje Kalėdų eglė, Lietuvos Socialdemokratų partijos pirmininko pavaduotojo Seimo nario Algirdo Butkevičiaus nuomone, neregėtas lėšų švaistymas, pasityčiojimas iš skurstančių Lietuvos žmonių.

Jo manymu, tegul Kalėdų rytą suspindi ne Televizijos bokštas, o laimingų vaikų akys. Savo pareiškime parlamentaras pabrėžė, kad geriau šiuos mokesčių mokėtojų pinigus išdalyti

tiems, kuriems jų labiausiai reikia - vaikų namams, skurstančių šeimų vaikams.

Pasak A. Butkevičiaus, Lietuva tebegrimzta į ekonominę krizę, nedarbas pasiekė neregėtas mastus, daugelis dirbančiųjų gauna elgetiškus atlyginimus. Tokiomis sąlygomis skurstantys Lietuvos žmonės, kaip pažymi parlamentaras, neturi pinigų paruošti šventinį Kalėdų stalą šeimai, nupirkti vaikams kalėdinių dovanėlių ar net saldinių. ELTA

PENSIJOS LIETUVOJE BUS IŠMOKĖTOS IKI KALĖDŲ

Lietuvos vyriausybė neeiliniame posėdyje gruodžio 9 d. nutarė dar šiemet padengti 200 mln. litų valstybės vidaus skolą Valstybinio socialinio draudimo fondui ("Sodra"). Vyriausybės kanceliarijos patarėjas Stanislovas Trilikauskis sakė, jog 120 mln. litų bus grąžinta iš Privatizavimo fondo, 80 mln. litų - skolintomis lėšomis. "Tai yra vienintelis būdas

išmokėti pensijas iki Kalėdų", teigė S. Trilikauskis.

"Sodra", gavusi pinigų, ne tik išmokės pensijas, bet ir grąžins bankams milijonines pasokolas.

"Sodros" direktoriaus pavaduotoja Česlava Zabulėnienė teigė, kad pensijos bus pradėtos mokėti gruodžio 10 dieną, o baigtos - iki Kalėdų. BNS

Džiaugsmingų Kalėdų Švenčių
ir Viešpaties palaimintų Naujųjų Metų
visiems pranciškonų rėmėjams ir visame pasaulyje
esantiems lietuviams!

Tėv. Benediktas Jurčys, OFM
Pranciškonų provincijolas

Kristaus gimimo šventėje

mieliems mūsų skaitytojams,
bendradarbiams ir rėmėjams
linkime Kalėdų džiaugsmo
ir laimingų Naujųjų Metų!

DARBININKO

Redakcija ir Administracija

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės dabartinės valdybos veikla ir darbo gairės

Dabartinės Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos darbo gairės yra *Lietuvių Charta* (kurios 50-ties metų sukaktį šiais metais švenčiame), PLB Konstitucija, PLB seimų nutarimai, PLB IX-jo seimo darbo grupių ir Nutarimų komisijos išvados, buvusios valdybos

Australija, Austrija, Baltarusija, Belgija, Brazilija, Danija, Didžioji Britanija, Estija, Gruzija, Italija, Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada, Karaliaučiaus sritis, Kolumbija, Latvija, Lenkija, Moldova, Olandija, Prancūzija, Rusija, Sibiras, Švedija, Šveicarija,

PLB atstovybės administratorė ten dirbo daugeliui pažįstama darbšti ir paslaugi Virginija Grybaitė. Nuo 1998 m. vasario mėn. pradėjo dirbti ir iki šios PLB valdybos kadencijos pabaigos atstovybėje bus dabartinis PLB atstovas, PLB valdybos vicėpirmininkas Gabrie-

tingą dėmesį lituanistiniam švietimui kraštų Bendruomenėse per PLB Švietimo komisiją, vadovaujamą labai darbščios ir pareigingos pirmininkės Reginos Kučienės. Švietimo komisija remia vaikų mėnraštį "Eglutę", "Švietimo gairių" skyrių "Pasaulio lietuvių", platina iš Lietuvos gautas knygas vaikams per išeivijos lituanistines mokyklas, platina Danutės Bindokienės "Lietuvių papročiai ir tradicijos išeivijoje" knygos trečiąją laidą, praveda rašinių konkursus ir vykdo kitus PLB Švietimo komisijos projektus. Iš Lietuvių Fondo gautomis lėšomis remia lituanistines mokyklas ir mokytojus Europoje ir Pietų Amerikoje.

Minėdama 40 metų sukaktį nuo pirmojo PLB seimo (įvykusio 1958 rugpjūčio 28-31, New Yorke) ir 50 metų sukaktį nuo Lietuvių Chartos paskelbimo (Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas (VLIK) ją paskelbė 1949 m. birželio 14 d., Vokietijoje), ir vykdydama VIII-jo PLB seimo nutarimą, PLB valdyba jau beveik metai ruošia PLB ISTORIJS knygą, kurios redaktoriumi yra Vytauto Didžiojo Universiteto Kaune Išeivijos Studijų Centro bendradarbis ir istorijos doktorantas Linas Saldukas. Knyga bus baigta redaguoti ir išleista 2000 metais X-jo PLB Seimo proga. Knygoje pateikiami trumpi visų kraštų LB ir LJS veiklos aprašymai ir nuotraukos, PLB valdybų ir seimų darbai bei kitos informacijos.

PLB valdybos nuo 1963 m. leidžia "Pasaulio lietuvių" - leidinį bendruomenės minčiai ir gyvenimui, kuriame skaitytojams pateikiamas Lietuvos ir už jos ribų gyvenančių, veikiančių ir dirbančių visų kraštų lietuvių Bendruomenių švietimo, kultūros, jaunimo, sporto, visuomeninis, politinis, ekonominis ir kitoks gyvenimas straipsniais, žiniomis ir nuotraukomis.

"Pasaulio lietuviui" reikia daugiau prenumeratorių ir aukų tolesniam jo leidimui. Kviečiame pasinaudoti JAV LB Kultūros tarybos paskelbtu lietuviškos spaudos naujų prenumeratorių vajumi ir metams užsakyti *Pasaulio lietuvių* sau ar kitiems.

PLB valdybos talkininkas Viktoras Kučas Lemonte, IL, PLB valdybos įstaigoje ir sandėliuose telkia ir sistemingai tvarko PLB valdybų ir "Pasaulio lietuvių" archyvus ir PLB išleistas knygas. Lietuvoje spausdintos Lietuvos kovų ir kančių istorijos serijos knygos siunčiamos visoms kraštų LB lituanistinėms mokykloms, o išeivijoje išleistos knygos siunčiamos Lietuvos bibliotekoms. Projektams vykdyti panaudoti iš Lietuvių Fondo gauti pinigai.

Metams praėjus nuo buvusio redaktoriaus Broniaus Nainio pasitraukimo iš pareigų, šiuo metu "Pasaulio lietuvių" redaguoja redakcinė kolegija: Jūratė Budrienė, Regina Kučienė, Leonas Narbutis, Edvardas Šulaitis, ir Vytautas Kamantas. Jiems talkina Gražina Kamantienė ir Viktoras Kučas. Redaktoriai ir talkininkai dirba be jokio užmokesčio.

Šiomet "Pasaulio lietuvis" gavo 2,250 dol. iš JAV LB Krašto valdybos išdininko Ramučio Pliūros. "Pasaulio lietuvių" administratorė Laima Zavištauskienė ir PL išdininkas Aleksas Karaliūnas labai dėkoja už tą paramą JAV Lietuvių Bendruomenėi.

Parengta pagal PLB valdybos pirm. V. Kamanto pranešimą JAV LB-ės XV-osios Tarybos III-joje sesijoje

JAV LB XV Tarybos sesijos, vykusios š. m. spalio mėn. Milwaukee, WI, bendras salės vaizdas J. Urbono nuotr.

perduoti darbai, ir naujos PLB valdybos narių pasiūlyti projektai. Valdyba tuos darbus koordinuoja kartu su kraštų Bendruomenėmis bei Jaunimo sąjungomis, stiprindama Pasaulio Lietuvių Bendruomenės šeimą. Šiuo metu PLB šeima sudaro 30 šalių: Argentina,

Ukraina, Urugvajus, Uzbekija, Vengrija, Vokietija.

PLB atstovybė ir jos įstaiga Lietuvos Respublikos Seimo III-se rūmuose Vilniuje, Lietuvoje, daug pasitarnauja JAV LB ir kitų kraštų LB žmonių reikalams. Nuo jos atidarymo 1992 m. rugsėjo 15 d. kaip

lius žemkalmis iš Australijos.

Adresas: *Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovybė, Lietuvos Respublikos Seimas, III rūmai, 215 k., Gedimino pr. 53, Vilnius 2026, Lithuania.* Tel.: 370-2-61-34-41, faksas: 370-2-22-68-96, e-mail: plbav@lrs.lt

Ši PLB valdyba skiria ypa-

Sesijoje pranešimą skaito Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas. Prezidiume sėdi JAV LB XV Tarybos prezidiumo pirmininkas Donatas Skučas

J. Urbono nuotr.

Pasisako Liūda Rugienienė, JAV LB Atstovų komisijos su Lietuvos Respublikos Seimu pirmininkė. Toliau matyti dalis prezidiumo - Aušrelė Sakalaite, Donatas Skučas, ir Vytautas Kamantas

J. Urbono nuotr.

Y2K problema, pasitinkant 2000-tuosius

Šiuo metu daug kalbama apie problemas, susijusias su Y2K. Daug kas tvirtina, kad bankai pames jūsų pinigus, kad reikia pinigų išsiimti ir juos laikyti kitur. Kiti net siūlosi jūsų pinigų pasaugoti. Neklausykite ir nepasiduokite.

Federal Reserve Chairman Alan Greenspan sako, kad saugiausia palikti pinigus ten, kur jie yra. Savo santaupas laikykite banke.

Savo finansinius duomenis veskite tiksliai, pvz., jūsų "deposit" rašteliai, investicijos ar paskolos turėtų būti tiksliai pažymėtos. Jei to nedarėte anksčiau, pradėkite dabar saugoti savo finansinius duomenis - banko transakcijas, visus su jūsų finansais susijusius pranešimus.

Patikrinkite savo asmeninį kompiuterį, ar jis yra paruoštas Y2K? Peržiūrėkite medžiagą, susijusią su kompiuteriu - software. Susisiekite su kompiuterio gamintoju dėl smulkmenų. Atminkite visuomet padaryti kopijas visko, kas jūsų kompiuteryje yra. Būkite atsargūs dėl su Y2K susijusių apgavysčių. Vi-

sokie apgavikai ieško progų apgauti nekaltus naivius žmones ir išvilioni iš jų santaupas. Būkite atsargūs, nepasitikėkite žmonėmis, kurie skatina jus išimti pinigų iš banko, ar išimti daiktus iš jūsų seifo dėžutės banke, kad neva apsaugotumėte nuo Y2K galimų nesėkmių.

Niekada neduokite savo banko sąskaitų numerių telefonu skambinančiam žmogui, kuris sakosi atstovaušias bankui, policijai ar kokiai valdžios įstaigai.

Neduokite savo ATM, debito ar kredito kortelių informacijos žmonėms, kurie skambina jums ir sakosi, kad jie tikrina, ar dirba su Y2K problemomis.

Nepasiduokite spaudimui įsijungti į kažkokių specialių susitarimų arba Y2K apsaugos programas.

Visada klauskite, jei nesuprantate, nesusitarkite su niekuo, nebent jūs gerai pažįstate tą asmenį ir situaciją. Nepasitikėkite, kad paskui nereikėtų gailėtis!

JAV LB Krašto valdybos Socialinių Reikalų Taryba
Parėngė B. Jasaitienė ir A. Šmulskštienė

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINE-RA A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunosms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbais. Gera žinoma pensininkų namų bendruomenė.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekiliojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekiliojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigcycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojoje vietoje - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI I VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA -
GAUSI PARODŲ SALĘ -

+

KVEČAS
JONAS
1933+1976

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

1999 m. Kalėdos

Mieli Broliai,
Sesės,Šių Kalėdų dieną pradėdame švęsti didįjį
krikščionybės jubiliejų - Jėzaus Kristaus
2000-tąjį gimtadienį.

Šį jubiliejų švėsime ne vien mes, krikš-

čionys, jį švęs savo būdu visas pasaulis.

Jungtinės Tautos jau 1997 metais priėmė rezoliuciją, pavadintą "Betliejus 2000", kuria žmonija yra kviečiama planingai pasiruošti ir prasmingai atšvęsti Jėzaus gimtadienį, "kuris yra sykiu ir trečiojo tūkstantmečio pradžia ir simbolis bendros vilties, jog tarp visų pasaulio žmonių įsitvirtins taika" (CRTN, 1998.12.09).

Žydai ir arabai, nuoširdžiai bendradarbiaudami planuojant ir vykdančią įvairius jubiliejinius projektus, sukūrė ir politinį klimatą naujos valdžios rinkimams.

Naujoji Izraelio vyriausybė, vadovaujama E. Barak'o (Vilniaus rabino anūko), tuoj pat ėmėsi iniciatyvos atgaivinti ir realizuoti Oslo taikos planus.

Betliejaus miesto gyventojai, Amerikos jubiliejinės dovanos (\$20 milijonų) dėka, išsprendė šimtametę buitinę problemą - įsivedė modernią vandentiekio sistemą.

Prezidentas Bill Clinton, atsiliepdamas į Šventojo Tėvo Jono Pauliaus II skatinimą jubiliejaus proga dovanoti tarptautines skolas neturtingiems kraštams, pareiškė, jog Amerika tai padarys.

JAV Lietuvių Bendruomenės Taryba 2000-tuosius metus paskelbė (1999.10.10) "Jėzaus Kristaus gimimo metais".

Katalikų Bendrijos (Vatikano ir kraštų vyskupų konferencijų) "Viešpaties malonės metų" numatytoose religiniuose, kultūriniuose ir socialiniuose renginiuose akcentuojama, kad Dievas yra ne vien krikščionių, bet ir visos žmonijos Tėvas ir kad per įsikūnijimą Dievo Sūnus susivienijo tam tikra prasme su kiekvienu žmogumi ir tapo vienu iš mūsų" (Gaudeum et spes).

Jubiliejinius metus pradėsime švęsti Kalėdų vigilijoje, gruodžio 24-tos naktį. Romoje bus iškilmingai atidarytos Šv. Petro bazilikos Šventųjų metų durys, simbolizuojančios "Viešpaties malonių metus" ir kviečiančios atidaryti mūsų sielų duris Kristui.

Lietuva jubiliejų pradės švęsti šeimos jubiliejinių metų malda prie Kūčių stalo bei paženklinama kiekvienų namų duris 2000-ųjų metų ženkle.

Jubiliejinių metų bėgyje tarp daugelio kitų prasmingų renginių vyks: Jubiliejinė krikščionių vienybės savaitė (sausio 18-25), jubiliejinė mokslininkų konferencija Romoje ir Klaipėdoje (vasario 25-27), naujųjų kankinių paskelbimas Romos Kolizijoje (gegužės 7), tarptautinis Eucharistinis kongresas Romoje (birželio 18-25) ir II Lietuvos Eucharistinis kongresas Kaune (birželio 2-4), XV-sios Pasaulio Jaunimo dienos Romoje (rugpjūčio 15-20), tarptautinis Mariologinis kongresas Romoje (rugsėjo 15-20), X-sis vyskupų sinodas Romoje, jubiliejinis Pasauliečių apaštala-vimo kongresas Romoje (lapkričio 24-26), jubiliejiniai metai bus užbaigti simboliniu Šv. Petro bazilikos Šventųjų durų uždarymu sausio 6 d.

Švęsdami 2000-tuosius jubiliejinius metus minėsime ne vien istorinį Jėzaus Kristaus gimimą, bet ir Jo ontologinį įėjimą į žmonijos istoriją ir pasilikimą krikščioniškoje Bendrijoje. "Aš esu vynnmedis, o jūs šakelės. Kas pasilieka manyje ir aš jame, tas duoda daug vaisių" (Jn. 15:5). Dievo Sūnus, tapęs mūsų Išganytoju ir Broliu, per krikštą ir kitus sakramentus be perstojo plečia savo meilės karalystę, kuria naujas tautų kultūras.

"Jis (Jėzus Kristus) tapo mūsų kelionės draugu ir suteikė naują prasmę žmonijos istorijai... Su juo mes keliaujame per vargus ir kančias į naująjį dangų ir naująją žemę" (Jonas Paulius II).

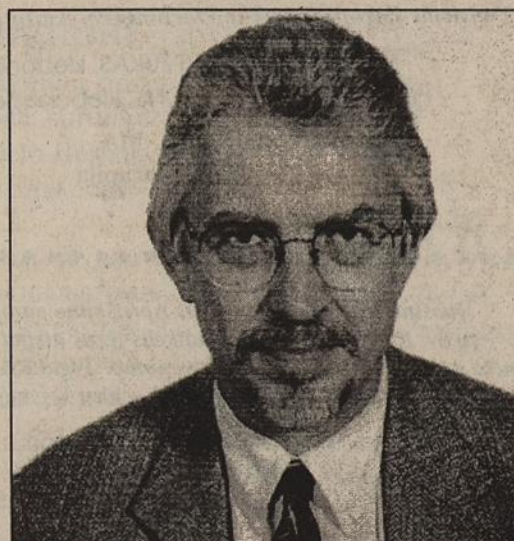
Džiugaus Kristaus gimtadienio, Dievo palaimos jubiliejiniuose metuose!

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM

Latvijos ambasadorius ir Latvijos ambasada Washingtone

Antanas Dundzila

Spalio 13 d. viename pabaltijiečių parengime su JAV Kongreso atstovais vėl susitikus Latvijos ambasadorių, kompetentingai savo kraštui atstovaujanti poną Ojars Kalniņš, kilo sumanymas kiek plačiau pasidomėti kaimynų latvių reikalais. Ponui Kalniņš sutikus, lapkričio 17 d. į aplankiau Latvijos ambasadoje. Ambasadorius žinojo, kad rašysiu lietuvių spaudai. Savo klausimus telkiau į tokias sritis, kur buvo galima įžiūrėti ką nors reikšmingo lietuviui. Mūsų pokalbis bičiuliškai vyko klausimų-atsakymų-komentarų forma. Žymėjau esminius atsakymus, tačiau iš anksto buvau nusistatęs ambasadoriaus necituoti. Pokalbio pabaigoje ambasadoriui nupasakojau savo užrašų turinį. Taigi, kaip jau minėta anksčiau, straipsnis yra išgirstų duomenų bei patirtų išpūdžių padarinys.

Latvijos ambasadorius JAV Ojars Kalniņš

Latvijos ambasada Washingtone, D.C., įsikūrusi miesto šiaurėje, 17-toje gatvėje. Apylinkėje dominuoja rezidenciniai, kelių aukštų namai. Ambasados pastatas senokas, puošnumu tikrai nepasižymi, stovi dviejų gan ramių gatvių sankryžoje. Bent prieš nepriklausomybės atstatymo laikus Latvija nuosavo pastato neturėjo, tad ir šiuo metu neaišku, ar pastatas nuomojamas, ar pirktas. Nekreipiant dėmesio į kitoje pusėje jau gal prieš dešimtmetį sugedusį, tačiau vis dar neatstatytą namą, Lietuvos nuosava ambasada 16-toje gatvėje, ant kalniuko, atrodo daug iškilmingiau. Lietuvos ambasados kaimynystėje nuo senų laikų stovi kelių kitų valstybių ambasadų pastatai. Pirmajame latvių ambasados aukšte lankytoji darosi aišku, kad pastatas anksčiau tarnavo kaip erdvus gyvenamasis namas. Dabar viskas, įskaitant ir ambasadoriaus kabinetą, pritaikyta kanceliarinei įstaigos aplinkai.

Ambasadorius Kalniņš yra kilęs iš pokarinių latvių imigrantų. Su juo susipažinau dar okupaciniais mūsų kraštų laikais. Jį esame matę Washingtone lietuvių ruoštuose Vasario 16 minėjimuose bei tolygiuose latvių renginiuose. Jis labai efektingai pasireiškė amerikiečių televizijoje 1991 m. sausio mėn. Vilniuje bei Rygoje vykusiu sovietinių žudynių metu, kai Gorbačiovas neva miegojo (to siautėjimo metu latviai neteko 6-7 žmonių). Viešuose pobūviuose ar diskusijose, vykstančiose anglų kalba, amb. Kalniņš visada sklandžiai ir prasmingai pasisako, pasirodo dalykiškesnis už kitų kraštų atstovus. Nežinant jo pareigų bei darbo užkulisų, angliškai kalbančioje viešumoje jis yra - laikysena, apsiirngimui, žinojimui, kiek ir ką kalbėti, - savo krašto atstovas *par excellence*. Ojars Kalniņš 1949 m. gimė

pokarinėje Vokietijoje, su tėvais atvyko į Chicago, kur baigė universitetą ir įsitraukė į Amerikos latvių veiklą. Profesionaliai dirbo reklamos srityje, nuo 1985 m. gyvena ir dirba Washingtone, D.C., 1985-1991 Amerikos Latvių Sąjungos (ALS) Informacijos bei ryšių direktorius. Washingtone aktyviai dalyvavo Latvijos nepriklausomybės atstatymo reikaluose - pasinaudojus pokario JAV Valstybės Sekretoriaus Dean Acheson knygos pavadinimu, galima teigti, kad O. Kalniņš buvo "Present at the Creation". Atsisakęs JAV pilietybės, nuo 1993 iki šių metų pabaigos jis yra Latvijos Ambasadoriumi JAV ir Meksikai, taip pat darbavosi Latvijos misijoje Jungtinėms Tautoms ir kt. Šių metų pabaigoje su šeima išvyksta nuolatiniam gyvenimui į Rygą, kur jau dabar yra perėmęs priešmetus įkurto Latvijos Instituto (LI) direktoriaus pareigas.

Latvijos Institutas yra ir lietuviams įdomi Latvijos įstaiga. Tai Latvijos įvaizdžio bei ryšių su pasauliu lyg ir agentūra. Be abejo, Latvijos užsienio reikalų ministerija savo reikšmės nepraras, tačiau LI-te turės aktyvų talkininką, veikiantį už valstybinio atstovavimo ribų. Kaip ir apie Lietuvą bei lietuvius, apie Latviją bei latvius pasaulyje plūdurioja visokiais iškreiptų duomenų, nes kartais konkrečių duomenų paprasčiausiai trūksta. Pusšimtis okupacijos metų, sovietų propaganda bei jos padariniai yra išpaudę žymes, kurias reikia atitaisyti arba išvis daug ką naujai, puoselėjant jau grynai Latvijos interesus, viešoje opinijoje išryškinti. LI-ta finansuoja Latvijos valdžią, tačiau ji tvarko ne valstybės pareigūnai, bet specialiai tam reikalui iš visuomenės sutelkta patikėtiniai taryba. Amb. Kalniņš sako, kad tai bus ambasadoriavimas pasaulinėje plotmėje, nesiribojant kurio nors kra-

to geografija. LI-tui ir jo naujam direktoriui Latvija teikia deramą svarbą. Atrodo, kad jam yra suteiktas nuolatinis ambasadoriaus titulas, LI vizitinėje kortelėje įrašyta: Amb. Ojars Kalniņš. Įdomu, kad pirmąją LI direktore vienerius metus dirbo dabartinė Latvijos prezidentė Vaira Vike-Freiberga.

Vienu iš pirmųjų ambasadoriui mano klausimų buvo ar Lietuva atsiligino Latvijai už okupacijos metu Lietuvos užsienio diplomatams teiktas lėšas iš Latvijos prieš karą JAV-se deponuotų aukso išteklį. Kaip žinia, vadinamajam "Lietuvos auksei" Amerikoje išsekus, JAV valdžios iniciatyva Lietuvos diplomatinės tarnybos finansinis išlaikymas paskolos forma nuo 1980 m. ėjo iš Latvijos fondų. Washingtone tuo metu rezidavęs Dr. St. Bačkis savo 1999 m. pasirodžiusiuose atsiminimuose rašo, kad jis apie iki 1991 m. rudens imtą paskolą buvo informavęs Lietuvos užsienio reikalų ministrą A. Saudargą, apie tai Lietuvos valdžia tiesiogiai žinojusi ir iš p. St. Lozoraičio. Amb. Kalniņš atsakė, kad, jo žiniomis, skolos reikalas nesutvarkytas, tačiau Latvija jo bent šiuo metu nekelia. Lietuvos vardu besirūpinančiam Amerikos lietuviui, mačiusiam tuos "tamsiausius prieš aušrą" mūsų diplomatinės tarnybos laikus, tai nėra džiaugsmo sąrašas išspaudžianti žinia.

Latvijoje gyvena didesnė negu Lietuvoje etninė rusų "mažuma". Jų gali būti apie 400,000 - tai daugiausia pensininkai su šeimomis. Ambasadorius teigė, kad etninės mažumos klausimas sprendžiamas teigiamai, siekiama visuomeninės integracijos. 1991 m. Latvija atstatė pilietybę visiems ją turėjusiems 1918-1940 m. bėgyje, įskaitant ir jų ipėdinius.

Kai sugriuvo Sovietų Sąjunga, tie rusai tapo be pilietybės. Latvijos pilietybę galima įsigyti davus lojalumo priesaiką, išlaikius kalbos bei istorijos egzaminą ir atsisakius turimos pilietybės. Charakteringa, kad šių svetimtaučių dauguma pilietybę nesirūpina. Be pilietybės gyventojas neturi teisės balsuoti ir užimti tam tikrų tarnybų. Daugeliui pensininkų šie reikalai nėra esminiai, ypač jei nesidomi krašto gyvenimu. Latvių kalba yra valstybinė kalba. Daugelis pilietybės neturinčių gyventojų "iš senų laikų" nemoka latviškai.

Ambasadorius kategoriškai teigė, kad bet kas, įskaitant ir ipėdinius, gali atgauti Latvijoje turėtą nuosavybę. Plačiau išsikalbėjus, išryškėjo ir kai kurios painiavos, ypač kalbai einant apie nuomininkų teises, kompensavimą ir t.t.

Panašiai kaip ir Lietuvos buv. prez. A. Brazauskas, Latvijos prezidentas Ulmanis latvių vardu Izraelyje atsispašė už vokiečių okupacijos metu latvių dalyvavimą žydų žudyme.

Latviai iš Rusijos perka degalines dujas. Jas ne tik naudoja, bet taip pat iš Latvijos uostų jos transportuojamos į kitus kraštus. Nė vienas iš trijų Latvijos uostų žiemoms metu neužšąla. Panašiai kaip Nemunas, Daugava yra užtvėnta hidroelektrinės energijos gamybai. Atominės jėgainės Latvijoje nėra.

Latvijos ekonomikos duomenis paminėsiu kita proga, jų pokalbyje nelietėme, tam tikslui gavau literatūros. Mane taip pat domino Latvijos konstitucija. Pasirodo, anglišką konstitucijos tekstą galima rasti internete. Kada nors vėliau, manau, bus įdomu "Darbininko" skaitytojams palyginti Lietuvos ir Latvijos konstitucijas. (nukelta į 7 psl.)

Nijolė Gaškaitė-Žemaitienė

Lietuvos laisvės kovos
sąjūdžio strategija

5

Balandžio 4 d. susikūrė Šiaurės Atlanto paktas (NATO), kurį sudarė 12 šalių. Vakarų Europos politiniame žemėlapyje atsirado Vakarų Vokietija: 1949 m. VFR pasirašė Marshallo planą. 1949 m. gegužės 5 d. pagaliau buvo sukurta Europos Taryba. Prasidėjo Vakarų Europos integracija. 1950 m. Prancūzijos užsienio reikalų ministras R. Schumanas parengė sunkiosios pramonės susivienijimo planą, o gynybos ministras Renet Žanas Plevenas - Vakarų Europos valstybių karinio bloko projektą. Į jį nutarta priimti ir VFR. 1950 m. birželio 25 d. kilo komunistų inspiruotas karas Korėjoje. Tų pačių metų gruodžio 15 d. H. Trumanas pakartojo savo doktriną: jis iškėlė „totalinės propagandos“ prieš Sovietų Sąjungą šūkį ir nurodė, jog būtina abiejose „geležinės uždangos“ pusėse skelbti tiesą apie komunizmo nusikaltimus ir ekspansinius planus. H. Trumano žodžiais, „Sovietų Sąjungos vadovai pasaulį privedė ligi visuotinio karo ribos“. Kaip atsakas į karą Korėjoje 1951 m. balandžio 2 d. buvo įkurtas NATO ginkluotosios pajėgos, kurioms vadovauti ėmėsi gen. Dwightas D. Eisenhoweris. Keturius NATO divizijos buvo dislokuotos Europoje. 1952 m. gegužės mėn. VFR buvo grąžintas suverenumas ir 12 VFR divizijų įjungta į bendrą Europos gynybos sistemą. Visi šie įvykiai darė didelį išpūdį okupuotoje Lietuvoje. „Laisvės kovos“ apžvalgininkas (tikėtina, kad tai - B. Krivickas), analizuodamas tarptautinę padėtį, rašė, kad šie milžiniški darbai „vykdomi pakankamai sparčiai <...>. Jau neilgas laiko tarpas skiria mus nuo to momento, kai po Jungtinių Europos valstybių žaliabalta vėliava stos vienodai aprenktos, vienodai apginkluotos ir vienos komandos klausančios įvairių tautų armijos, kad Europoje

būtų išlaikyta taika, kuri nėra įmanoma, kol šimtas milijonų europiečių neša nuožmų raudonojo budelio jungą“. Pažymėtina, kad B. Krivickas anksčiau buvo gana skeptiškas Vakarų atžvilgiu. Eilėraštyje „Džentelmenų politika“ jis rašė: *Tačiau nuo Samo dovanų nutukęs, / Plėšikas daros nebemandagus: / Jis džentelmeniui ima spjaut / Ir rodyt savo meškiškus nagus. / Dėl šito būtų jau tikrai padūkęs / Koks nors nedžentelmenišką žmogus, / Bet džentelmenas tikrai šluostos snukį / Ir vis mėgina būti mandagus*. Apžvelgdamas politinių įvykių raidą Kęstučio apygardos laikraštis „Laisvės varpas“ rašė: „Artimiausio meto taikos ar karo raktas yra sovietų rankose. <...> Laukti, kol Vakarai galutinai apsisąjungs ir apsiginkluos, sovietams, kurie niekad nebuvo nusiginklavę, reikštų savo agresinius planus laidoti“. B. Krivickas dar dar platesnius apibendrinimus: „Praktiškai tai reiškia, kad Vakarai pripažino, bent jau dabartinę padėtį, Jaltos, Potsdamo ir kitus susitarimus su sovietais beprasmiškai ir nenaudingais. <...> Vakarai <...> pademonstravo, kad <...> santykiuose su sovietais jie yra pasiryžę remtis tik ginklo jėga. <...> sovietai šiuo metu yra pastatyti prieš pasirinkimą: arba greitai laiku pradėti puolimą prieš laisvasias tautas, arba prasnauti paskutinę galimybę turėti nors kiek sėkmės būsimame kare. <...> Vakarai <...> žiūri į sovietus įtardami, kad jie gali bandyti netikėtai užgriūti Europą su savo laukinėm gajom“. Pietų Lietuvos srities vadas Sergijus Staniškis, karą Korėjoje palaikęs prasidėjusio Rytų ir Vakarų karinio konflikto signalu, pralinkus savaitei nuo karo pradžios parengė operatyvinius nurodymus, kuriuose patarė į sovietinę armiją mobilizuojamiems vyrams slapstyti. Tačiau kiek vėliau parengtuose LLKS „Nurodymuose, kaip veikti karo metu“ ir 1950 m. gruodžio 28 d. A. Ramanausko suformuluotuose nurodymuose mobilizacijos reikalui jau aiškiai atskiriami du atvejai: jei karo eiga būtų sėkminga Sovietų Sąjungai ir priešinai. Pirmuoju atveju, siekiant išvengti aukų, aptariama galimybė paklusti sovietų vykdomai mobilizacijai, nes „šaukiamieji visuomenėje negalės nei išsilaipstyti, nei būti mobilizuoti į partizanų eiles“. (bus daugiau)

KALĖDŲ SVEIKINIMAI

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
visiems parapijiečiams ir Darbininko skaitytojams linki

Kun. STEPONAS ŽUKAS, klebonas
Prel. ALBERTAS CONTONS, klebonas emeritas

BOSTON, MA.
Šv. Petro parapija

Nuoširdžiai sveikiname visus Apreiškimo parapijiečius
su Šv. Kalėdomis. Tegul Kūdikėlis Jėzus ateina pas Jus,
atneša palaimą Jūsų širdims ir gyvenimui. Tegul Kristaus artumas
lydi Jus per visus metus. -- Jūsų Kristuje,

Prel. D. CASATTO, administratorius
Kun. VYTAUTAS PALUBINSKAS
klebonas emeritas

BROOKLYN, NY

Kristaus Gimimo šventėje
Ramybės ir Taikos visiems parapijiečiams linki

Kun. JAMES T. ROONEY, klebonas
Kun. VYTAS VOLERTAS, vikaras

MASPETH, NY
Viešpaties Atsimainymo parapija

Kristaus Gimimo šventėje nuoširdžiai sveikina

Prel. Dr. ALGIRDAS OLŠAUSKAS, klebonas
Kun. STANISLOVAS ANUŽIS
Prel. JONAS A. KUČINGIS, klebonas emeritas

LOS ANGELES, CA
Šv. Kazimiero parapija

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga
Ramybės ir Taikos
visiems parapijiečiams linki

Kun. Dr. EUGENIJUS SAVICKIS, klebonas

NEW YORK, NY
Vilniaus Aušros Vartų parapija

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
linkime visiems parapijiečiams

Prel. Dr. JOSEPH ANDERLONIS, S.T.D.,
klebonas

PHILADELPHIA, PA
Šv. Jurgio parapija

Užgimimo Kūdikėlio malonių Šv. Kalėdose
ir Dievo Palaimos Naujuose Metuose linki

ŠV. ANTANO RELIGIJOS STUDIJŲ
INSTITUTO DĖSTYTOJAI IR STUDENTAI

KRETINGA, LIETUVA

Nuoširdžiai linkime Šv. Kalėdų džiaugsmo
ir laimės Naujuose Metuose!

Kun. A. NOCKŪNAS, MIC, klebonas

WORCESTER, MA
Šv. Kazimiero parapija

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
visiems parapijiečiams linki

Kun. ADOLFAS KLIMANSKIS, klebonas

PROVIDENCE R.I.
Šv. Kazimiero parapija

Giedraus Kalėdų džiaugsmo linkime
visiems parapijiečiams

Rev. STANLEY SWIERZOWSKY,
klebonas

AMSTERDAM, NY
Šv. Kazimiero parapija

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
visiems buvusiems parapijiečiams,
draugams ir pažįstamiems
linki

Kun. JONAS PAKALNIŠKIS
Douglaston, NY

Skaidraus Šv. Kalėdų džiaugsmo
visiems parapijiečiams linki

Prel. ANTANAS BERTAŠIUS
klebonas

PATERSON, NJ
Šv. Kazimiero parapija

Šv. Kalėdų proga sveikinu visus parapijiečius
ir linkiu laimingų Naujų Metų

Prel. DOMININKAS POCIUS, kleb. emeritus
Kun. JAMES SHEERIN, administratorius

KEARNY, NJ
Sopulingosios Dievo Motinos parapija

Sveikinu visus draugus, pažįstamus
ir buvusiems parapijiečiams Šv. Kalėdų proga
ir linkiu sveikų ir laimingų Naujų Metų

Kun. STASYS RAILA
Douglaston, NY

Nuoširdžiai sveikina su Šv. Kalėdom ir linki
daug laimės Naujuose Metuose

Kun. ALFREDAS T. ŽEMEIKIS, klebonas
Dijak. HENRIKAS KETURWITIS

ELIZABETH, NJ
Šv. Petro ir Povilo parapija

Kristaus Gimimo šventėje
Ramybės ir Taikos visiems parapijiečiams
ir Darbininko skaitytojams linki

Kun. A. MATULIS

BAYONNE, NJ
Šv. Mykolo parapija

Sveikiname visus lietuvius švenčių
proga ir linkime Dievo palaimos!

Kun. PETRAS BURKAUSKAS
klebonas

Šv. Andriejaus parapija, Philadelphia, PA
Šv. Kazimiero parapija, Philadelphia, PA

Džiugių Šv. Kalėdų
ir laimingų Naujų Metų
visiems linki

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS
Direktorių Taryba
ir štabas

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
linkiu visiems parapijiečiams

Kun. JONAS RIKTERAITIS,
klebonas

NEW BRITAIN, CT
Šv. Andriejaus parapija

Kalėdų švenčių proga sveikinu mielus parapijiečius,
linkėdamas visiems Dievo palaimos bei globos.

Rev. KEVIN J. FORSYTH, Pastor
Kun. PAULIUS P. SABULIS, vikaras

WATERBURY, CT
Šv. Juozapo parapija

Linkiu visiems parapijiečiams
linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

Kun. LEONARD T. McGRATH, klebonas
Kun. JONAS D. ŽUROMSKIS, klebonas emerit.

LOWELL, MA
Šv. Juozapo parapija

Linksmų Šv. Kalėdų!
Laimingų Naujų Metų!

Kun. VINCAS VALKAVIČIUS, klebonas

NORWOOD, MA
Šv. Jurgio parapija
1986-1987 jubiliejiniai metai — 75 metai nuo įsteigimo

Nuoširdžiai sveikinu visus parapijiečius, sesėles mokytojas,
chorą su jo vedėju, visus parapijos rėmėjus ir linkiu visiems
džiugių Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

Kun. SIMONAS V. SAULĖNAS, klebonas

CAMBRIDGE, MA
Nekalto Prasidėjimo parapija

Maloniai sveikiname visus parapijiečius
Kalėdų šventės

Kun. JOHN P. CONTE
administratorius

HARTFORD, CT
Šv. Trejybės parapija

Skaidraus Šv. Kalėdų džiaugsmo
visiems parapijiečiams linki

Kun. JONAS PRUSAITIS, STL.
klebonas

BROCKTON, MA
Šv. Kazimiero parapija

Linkiu savo mieliems parapijiečiams
linksmų Kalėdų švenčių!

Kun. RICHARD BRADY, klebonas
Kun. ALBINAS JANIUNAS, klebonas emerit.

LAWRENCE, MA
Šv. Pranciškaus Asyžiečio parapija

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
visiems draugams ir geradariams
linki

MOTINOS TERESĖS SESERYS
Laisvės 26
5700 Kretinga, LIETUVA

Sveikatos kertė

Inkstų ir šlapimo pūslės akmenys

Šlapimo sistemoje atsirandantys akmenys pirmą kartą išsamiai aprašyti disertacijoje medicinos daktaro laipsniui įgyti prieš 332 metus Leideno universitete (Olandija). Daktaras Aleksandras Karolis Kuršius, lietuvis bajoras (Nobilis Lituanus), 1662 metais liepos mėn. 15 d. apgynė disertaciją "Inkstų ir pūslės akmuo" ir įgijo medicinos daktaro laipsnį. Prieš tai nuo 1659 iki 1661 m. dr. Kuršius praktikavo mediciną New Yorke, tuometiniame Naujajame Amsterdame, kur buvo 1500 gyventojų ir 200 namų. Jis yra pirmasis išsimokslinęs lietuvis gydytojas Amerikoje.

Tuo metu dr. Kuršius buvo paskirtas aukštesniosios mokyklos rektoriumi Naujajame Amsterdame, dabartiniame New Yorke.

Stasys Budrys, M.D., ir Valclovas Paprockas, M.D., Chicagoje 1967 m. išleido dr. Kuršiaus biografiją su disertacijos vertimu (išvertė Tėv. Anicetas Tamošaitis, S.T.). Įdomu pastebėti, kad dr. Budrio žmonos Mildos, taip pat daktarės, mergautinė pavardė - Kuršaitė ar Kuršiūtė, greičiausiai dr. Kuršiaus tolimesnė giminaitė.

Čia pateikiu disertacijos įvadą.

"Grubiame mūsų pasaulyje (jis toks dėl grubaus pirmųjų tėvų priešinimosi Kūrėjo potvarkiams) tarp kitų vargų ir ligų, kurios ruošia kelią neišvengiamam grįžimui į dulkes bei pelenus, taip pat ir akmuo lygiai apninka turtingus, vidutinius ir vargšus. Nuo to akmeniu lyjančio debesies niekas nesijaučia saugus nei ore, nei žemėje, nei jūroje. Vejasi jis pridurmais net toli iškeliaujanti, tirštai padengta apeito pasaulio dulkių, atlekia pas bijantį svetimoms padangės, nekviestas pristato pas užsikvėpusius ant knygų ir raštų; nors neaplenkia net saikingai besimaitinančių, ji ypač džiugina sočiųjų kankynės. Todėl gydytojui pagrįstai dera kalbėti apie tokį visuotinį blogį."

Perskaitęs dr. Kuršiaus disertaciją, įsitikinau, kad dr. Kuršius buvo tų laikų didelės erudicijos mokslininkas. Inkstų ir pūslės akmenų atsiradimo ir gydymo aprašymas jo disertacijoje tinka šių dienų medicinos knygai.

Paprastai žmogus turi du inkstus. Labai retai pasitaiko, kad žmogus gimsta su vienu. Kai abu inkstai susijungę - tai "pasagos inkstas". Kai kuriose kny-

gose jis vadinamas trigubu inkstu - mat sujungimas laikomas trečiuoju inkstu.

Inkstų funkcija - filtruoti kraują nuo nereikalingų, kenksmingų medžiagų apykaitos - metabolizmo produktų, perduoti juos į šlapimą, kuris dviem kanalais patenka į pūslę ir šlapinimosi metu yra išmetamas iš sistemos. Reikia pabrėžti, kad, kai nei inkstuose, nei pūslėje nėra infekcijos, tai šlapimas yra sterilus. Gal todėl senais laikais Lietuvoje, kaip ir kitur, sergantiems plaučių uždegimu, duodavo gerti jaunų mergaičių šlapimą, sumaišytą su medumi. Žmogaus šlapime yra gana daug amino rūgšties, o daugelio modernių, bronchus išplečiančių vaistų sudėtyje taip pat yra daug amino rūgšties.

O šlapimas pasidaro nesterilus per trumpą laiką, kai atsiskiria nuo pūslės: mat ten esančios nenaudingos, bet kenksmingos medžiagos labai "patinka" bakterijoms, baciloms ir t. t. ir jos ten pradeda daugin-tis.

Yra keletas inkstų ir pūslės negalavimų, ligų. Viena dažniausia iš jų yra akmenys. Kol akmenų yra inkstuose, žmogus paprastai nejaučia skausmo. Kai akmuo pradeda keliauti iš inksto į kanalą, kuris jungia inkstą su pūslę, atsiranda dideli skausmai. Diagnozė nustatoma rentgenu.

Geriausias apsaugojimas - profilaktika. Reikia gerti pakankamai, iki dviejų litrų skysčio per 24 valandas, ypač karštomis dienomis. Ištuštinti šlapimo pūslę, kaip tik ji prisipildo, kai kyla noras šlapintis. Kuo ilgiau šlapimas pasilieka kūne, tuo greičiau mineralai formuojasi į akmenis, nes, kai pūslė pilna, inkstai daug lėčiau filtruoja kraują. Reikia saugotis maisto, kuriame yra daug kalčio, ypač pieno ir pieno produktų. Smulkesnį maisto, turtingą mineralų, aprašymą galima gauti nemokamai poliklinikose. Tokia dieta patartina tiems, kurie turėjo akmenų arba yra linkę į akmenis, nes artimi giminės jų turėjo. Gydymas: mediciniškas, chirurginis ir pats moderniausias - akmens skaldymas į smėlį, kuris išeina iš sistemos per šlapimą. Skaldoma lazeriu. Apie kitas inkstų ligas, kurios gali būti sunkios, kad reikia pašalinti inkstus ir persodinti naujus arba kai pacientas prijungiamas prie medicininės mašinos, pakalbėsime kita kartą.

Alfonsas Viliūnas

Koldūnai

6 porcijoms paruošti reikia:

Tešla:
2 puodelių miltų
1 arb. šaukštelio druskos
¼ - ½ puodelio vandens

Įdarai:
1 svaro maltos jautienos ar kalakutienos
1 nedidelio susmulkinto svogūno
1 kiaušinio
½ arb. šaukštelio maltų juodųjų ir baltųjų pipirų
½ arb. šaukštelio mairino
1 arb. šaukštelio druskos

Padažai:
¼ svaro rūkytų lašinukų
1 gabalėlio sviesto arba margarino
2 valg. šaukštų miltų
¼ - ½ puodelio pieno
1 nedidelio susmulkinto svogūno
½ puodelio susmulkintų grybų (jei mėgstate)

Gaminimo receptas

Įdaras: Svogūną pakepinkite svieste. Visas sudėtinės dalis sumaišykite ir gerai išminkykite.

Tešla: Iš visų produktų išminkykite minkštą, bet ne lipnią tešlą. Uždenkite virtuviniu rankšluostėliu ir palikite 1-ai valandai. Padalinkite tešlą į dvi lygias dalis. Iškočiokite ant miltuoto paviršiaus iki 1/8 colio storio. Su sausainio formele išpjaukite 2 ½ colių skersmens skrituliukus. Į kiekvieno skrituliuko centrą dėkite po arbatinį šaukštelį įdaro, skritulėlį perlenkite pusiau ir kraštus užspauskite.

Dėkite į verdantį vandenį ir pavirkite 8-10 minučių, kol iškils į paviršių. Prieš išjungdami liepsną, išgriebkite vieną koldūną ir perpjaukite. Jei mėsa viduryje neturi rausvo atspalvio, koldūnai yra išvire.

Padažas: Smulkiai supjaustykite lašinukus ir pakepinkite keptuvėje. Išpilkite taukus. Sudėkite sviestą arba margariną ir susmulkintą svogūną. Svogūną pakepinkit, kol pasidarys "peršviečiamas", bet neparudavęs. Jei naudojate grybus, suberkite juos į keptuvę kartu su svogūnu. Po truputį suberkite miltus. Pakepinkite kelias minutes, nuolat maišydami. (Pakepinti miltai igauna grybų kvapą ir sutirština padažą.) Maišydami, mažą srovele supilkite pieną ir pakaitinkite 5 minutes arba iki norimo tirštumo.

Pasibaigė dr. Vinco Kudirkos minėjimas

Šiemet ruduo kaip niekada buvo gausus kultūriniais renginiais. Net trylika LB vietovių paminėjo Lietuvos himno autorius dr. Vinco Kudirkos 100-ąsias mirties metines. JAV LB Kultūros tarybos pastangomis iš Lietuvos buvo iškviestos dvi programų atlikėjos: docentė dr. Irena Slavinskaitė ir aktorė Virginija Kochanskytė. Jos JAV LB Kultūros tarybos pastangomis iš Lietuvos buvo iškviestos dvi programų atlikėjos: docentė dr. Irena Slavinskaitė ir aktorė Virginija Kochanskytė. Jos JAV LB Kultūros tarybos pastangomis iš Lietuvos buvo iškviestos dvi programų atlikėjos: docentė dr. Irena Slavinskaitė ir aktorė Virginija Kochanskytė.

Aktorės Virginijos Kochanskytės iniciatyva Lietuvos kultūros ministerijos ir Lietuvos liaudies kultūros centro įsteigti Lietuvos teatro 100-ųjų

metinių atminimo jubiliejiniai medaliai buvo įteikti JAV ir Kanadoje veikusiems ar tebeveikiantiems teatrų atstovams, režisieriams, aktoriams. Virginija Kochanskytė medalius įteikė: Chicagoje - Birutei Briedienei, aktoarei ir lietuvių scenos darbuotojų narei; Onai Šulaitienei, "Vaidilutės" teatro vadovei ir režisieriai; Irenai Leonavičiūtei, aktoarei ir režisieriai; Audrei Budrytei, "Žaltvykslės" teatro režisieriai ir aktoarei; Marijai Remienei, "Žaltvykslės" teatro Chicagoje steigėjai, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkei; Bostone - Mirgai Girmiūvienei, mėgėjų teatro darbuotojai; Putname - seselei Paulėi; St. Petersbuge - Dalilai Mackaliennei, aktoarei ir režisieriai; Los Angeles - Emai Dovydaityenei,

Washingtonė tęsiasi lietuviškos kultūros renginiai

Lapkričio 7 d. Lietuvos ambasada Washingtonė surengė įžymaus lietuvių poeto Bernardo Brazdžionio poezijos popietę.

Poetas Brazdžionis su gausiai į popietę susirinkusiais Washingtono ir Baltimorės apylinkių lietuviais, pasidalino kūrybinio kelio prisiminimais, skaitė savo poeziją. "Nenoriu ir negaliu išsižadėti savo patriotiškiosios kūrybos dalies", - sakė B. Brazdžionis, pažymėdamas, kad tai jo savastis, jo gyvenimas. 1998 m. poetas B. Brazdžionis už didelius nuopelnus lietuvių kultūrai buvo apdovanotas Gedimino ordinu.

B. Brazdžionį pristatęs žinomas prozininkas dr. Kazys Almenas ambasadoje Washingtonė vykusį renginį susiejo su prieš 60 metų Vilniaus Kolonų salėje įvykusia poeto B. Brazdžionio literatūrinės premijos už poezijos rinkinį "Kunigaikščių miestas" apdovanojimo švente bei jos tuometiniais dalyviais. Be paties poeto, ambasados salėje buvo dar du šio 60-ties metų senumo įvykio liudininkai - poetas Kazys Bradūnas ir Alfonsas Nyka-Niliūnas.

Į renginį susirinkusių dalyvių bendra nuomone, tai buvo vienas ryškiausių ambasadoje rengtų kultūrinių renginių pastaruoju metu.

Lietuvos Respublikos ambasada Washingtonė

aktorei ir "Dramos" sambūrio pirmininkei; Petruai Maželiui, režisieriui; Algimantui Žemaitiui, aktoriui ir režisieriui; Amandui Ragauskui, aktoriui ir renginių režisieriui; Kanadoje, Hamiltone - Elenai Kudabienėi, "Aukuro" teatro režisieriai ir aktoarei, Toronto "Aitvaro" teatro režisieriai ir aktoarei.

JAV LB Kultūros tarybos vardu dėkojame viešnioms - programų atlikėjoms už paaukotą laiką ir patirtą nuovargį, taipgi dėkojame visiems atsilankiusiems ir prisidėjusiems prie dr. Vinco Kudirkos akademijos pasisekimo ir jo pagerbimo. Dėkojame laikraščių redaktoriams bei spaudos darbuotojams, rašiusiems prieš ir po minėjimų. Dėkojame radijo vadovams, paskyrusiems laiką savo laidose.

Marija Remienė
JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė

Atėjo laikas nuteisti komunizmą

Aurelija M. Balašaitienė

Pagaliau, po daugelio metų pasibaigus Antrajam Pasauliniam karui ir subyrėjus Sovietų Sąjungai, atėjo laikas iš esmės išnagrinėti komunizmo padarytą žalą daugeliui tautų, ji pasmerkti, iškelti milijonus žudymų, trėmimų ir kankinimų žiaurumus. Stalino žudikų siautėjimo išdavoje buvo išžudyta daugelis milijonų nekaltų aukų, žymiai daugiau negu nacių siautėjimo metais. Tą klausimą rimtai ir išsamiai svarstė JAV LB Prezidiumo taryba. To išdavoje š. m. spalio mėnesio XV Tarybos trečiosios sesijos metu buvo priimta rezoliucija remti tarptautinį kongresą komunizmo ideologijai ir jo pasekmėms pasmerkti. Tuo reikalu į užsienio lietuvių kreipėsi Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, numachiui ateinančių metų birželio 12-14 d. Vilniuje surengti tarptautinį komunizmo nusikaltimų nagrinėjimo kon-

gresą, kuris įvertintų tų nusikaltimų mastą bei pasekmes, sekant Niurnbergo teismo pavyzdžiu. Tai rimtas ir didelis užmojis, kurį privalo remti viso pasaulio lietuviai. Iš gautos informacijos aiškėja, kad į kongresą atvyks Lenkijos, Ukrainos, Albanijos, Vengrijos, Estijos ir Prancūzijos atstovai. Dar laukiama ir daugelio kitų. Informaciniame biuletenyje nurodyta, kad kongresas vyks trijose Vilniaus miesto salėse su labai detaliai išdėstyta programa, taip pat bus leidžiami biuleteniai keliomis kalbomis. Šalia to pabrėžiama, kad su kongreso organizavimu ir dalyvių atvykimu yra susijusios milžiniškos išlaidos. Organizatoriai tikisi gausios paramos iš užsienio lietuvių.

LPKTS tarybos pirmininkas A. Lukša savo laiške kreipiasi Lietuvos kalinių, buvusių tremtinių bei partizanų ir laisvės kovos sąjūdžio vardu su prašymu tą reikšmingą kongresą remti

finansiskai, nes jis pareikalaus daug išlaidų. Tam tikslui JAV LB sudarė specialų lėšų telkimo komitetą. Vajaus administratorės pareigas eina ilgametė LB Tarybos narė D. Puškorienė, o išdininko pareigas J. Kazlauskas. Aukos reikia siųsti, rašant čekius: LAC., Inc.-Congress, ir siųsti šiuo adresu: 130 Steeple Chase, Willoughby Hills, OH 44092.

Esame pratę prie aukų prašymų, tačiau pasistenkime savo dvasioje pasvarstyti jų svarbą - juk ir mes, užsienio lietuviai, esame komunizmo aukos, komunistų invazijos dėka praradę savo tėvynes, gelbėdami savo gyvybę bėgome į nežinomą ateitį, kol pagaliau komunizmo nesužalotos demokratijos Amerikoje, Kanadoje, Australijoje ir kituose laisvuose kraštuose mums suteikė pastotę ir teisę gyventi laisvėje. Nemanau, kad yra bent vienas užsienio lietuvis, kurio šeima (nukelta į 6 psl.)

Vaikų rašytojas Stasys Džiugas, gimęs 1919 m. gruodžio 6 d., atšventė brandaus amžiaus gimtadienį. Kūrybos kelią pradėjo ankstyvoje jaunystėje - Lietuvoje, tęsė Vokietijoje ir atvykęs į JAV. Šiuo metu S.Džiugas gyvena Chicago priemiestyje ir pasižymi aktyvia visuomenine veikla.

Dailininkas Antanas Tamošaitis, išgyvenęs ilgus metus svetingoje Kanadoje, nusprendė grįžti į savo gimtinę Lietuvą. Antanas ir a.a. Anastazija Tamošaičiai paliko lietuviškos ugdymo bare gilius pėdsakus. Iškiliam lietuviškos veikėjai A.Tamošaičiai Lietuvių tautodailės institutas "Vilnius Manor" salėje Toronte š.m. lapkričio 7 d. surengė išleistuves, kurių programai vadovavo Irena Šernaitė-Meiklejohn. Dailininkas yra išleidęs nemažai knygų lietuvių ir anglų kalbomis, nutapęs daug paveikslių, kurie puošia tautiečių kamburius. Nors A.Tamošaitis jau sulaukė 94 m. amžiaus, bet dar yra žvalus, pasiryžęs Vilniuje atidaryti A.A.Tamošaičių dailės galeriją, kurioje ir pats žada darbuotis.

Lietuvių rašytojų draugijos valdybos 1998 m. literatūros premijai skirti sudaryta komisija - pirm. Sonė Pipiraitė-Tomarienė, sekr. Nijolė Užubalienė ir narys Juozas Masilionis - š. m. lapkričio 30 d. įvykusiame posėdyje vienas balsais nutarė premiją paskirti rašytojai Petronėlei Orintaitei už knygą "Būk žmogus, Žabuli".

Chicago "Daily Southtown" lapkričio 2 d. pranešė, kad viena iš "Egypt Air" nelaimėje žuvusiųjų buvo 78 metų amžiaus lietuvis Eugenija Rhodes. Ji gyveno Beverly apylinkėje ir buvo veikli lietuvių gyvenime: nuo 1972 m. priklausė Balzeko lietuvių kultūros muziejaus moterų klubui ir buvo jo sekretorė. Š.m. spalio 23 d. dar dalyvavo šio klubo susirinkime. Rašoma, kad ji mėgusi marginti lietuviškus margučius, megzti rankdarbius, keliauti. Eugenija buvo ištekejusi už graikų kilmės vyro, turėjo du sūnus.

Kanadietis prof. Valdas Samonis, Lietuvos Seimo kvietimu ir iš dalies finansuojamas Kanados valdžios (CIDA), tris savaites praleido Lietuvoje. Ten jis darbavosi Seime svarstant kertinius Lietuvos ekonomikos klausimus, dalyvavo Seimo vadovybės ir JAV Lietuvių Bendruomenės komisijos pasitarimuose kaip patarėjas ekonomikos klausimais.

Prelatas Justinas Bertasius, 84 metų, mirė š. m. spalio 9 d., Winnipege, Kanadoje. Velionis yra Winnipeg lietuvių parapijos steigėjas ir jos šventovės statytojas. Jis atvyko į Winnipegą iš Quebeco provincijos 1952 m. ir tai parapijai vadovavo iki savo mirties. Ypač daug dirbo statant parapijos šventovę, kuriai projektą paruošė architektas Kulpa-Kulpavičius. Vyskupo V.Brizgio padedamas, velionis nupirko (Kauno arkivyskupijos lešomis) vasarvietę prie Manitobos ežero. Joje buvo rengiamos stovyklos, parapijos išvykos, joje atostogaudavo ir vysk. V.Brizgys.

Dailininkai 1999 Dokalskaitė ir Mykolas Paškevičiai vėlų š. m. rudenį (1999) Vilniuje, netoli Dailės muziejaus Radvilų rūmuose, kur visą mėnesį parodoje buvo iškabinta keliasdešimt Onos Dokalskaitės meno darbų. Jos realistiniai ir pusiau realistiniai paveiksliai - šviesūs, lenkia mintis į gėrį. Šie abu dailininkai (dabar gyv. Anaheim, CA) kitados gyveno New Yorke (Long Island), daug bendravo su dail. A. Jonynu, P. Jurkumi ir kt.

Godos, prisimenant pirmąją lietuvišką knygą

1547 m. gruodžio 8 dieną Martynas Mažvydas iš raidžių A, B ir C sudėjo žodį *Lie-tu-va*, prabildamas į mus, ilgai laukusius rašyto gimto žodžio. Jo *Katekizme* randame tylų sielos šauksmą: "Broliai, Seserys, imkite mane ir skaitykite", aukite dvasia, polėkiais ir apdainuokite Nemuno šalį!

Per 50 metų Tarybų valdžia buvo prislopinusi tautos balsą. Šiandien ji vėl tarė savo būties žodį visose gyvenimo srityse. Ji trokšta būti pasaulio žemėlapyje, nors ir mažu, bet ryškiu lopoteliu. Tai šventa Dievo teisė. Tauta tampa didele savo dvasios milžinais, literatūros klasikais, mokslo vyrais, menininkų darbais. Anot lenkų rašytojo B. Pruso: "Tauta yra valtis, o laikas - upė, kurią įvairiais laikotarpiais drumsčia viesulai". Bet jie praeina, nes nėra amžini. Ir tada, kai nuskaidrėja vandens laiko upėje, nuseki svajonę.

Svajone, kas gi tu esi? Rytmečio rasa, pienės pūkas, sunkiai sugaunamas paukštis, o gal sparnai, kuriais neši žmogų virš kasdienybės? Svajonės padeda žmogui kentėti, kurti, kovoti ir siekti.

Kartais mirusio žmogaus svajonę kiti prikelia gyventi. M. Mažvydo, M. Daukšos, M. Valančiaus, M.K.Čiurlionio, Maironio, B. Brazdžionio Lietuva

prisikėlė. Tik dar nesugrįžo jos vaikai, išblaškyti po pasaulį ir bebaigią užmiršti lietuvių kalbą! Laimei, šiandien vis stipriau atgyja lietuvių išeivijos ryšiai su Lietuva, lyg šakelės su kamieniu. Nedaloma jungtis ir likimas. Jų laimė - tai ir mūsų palaima, mūsų skausmas - tai ir jų skausmas bei liūdesys, nes mus jungia viena motina Tėvynė. O gal ir svajonės sutampa?

Ar nėra galimybės Lietuvai padovanoti literatūrinę Nobelio premiją? Negi lietuvių kalba Dievo ausyse prastesnė už anglų, ispanų, prancūzų ir kitas kalbas? Mūsų literatai savo talentu yra praturtinę žmonijos literatūrinį lobyną. Kaip pastebi Heraklis: "Sielos ribų tu nerasi, jei net ir apeisi visus pašalius: ji kaip neišmatuojama gelmė". Gaila, kad mes esame kuklūs, dažnai neryžtingi, mažos tautos kalba yra nepopuliari, prieinama tik mokslininkams. Tačiau nereikia jų slėpti, nutylėti, kaip atsitiko su V. Krėve. O juk būtų ne vienam kitataučiui ko pasimokyti iš lietuvių valstiečio gyvenimo filosofijos, kokia vaivorykštė būtų suspindėjusi prakilni Lietuvos praeitis, apipinta padavimais ir legendom. Deja!

Nors ir gyvenimo sistema skurdino mūsų literatūrą, naikino mūsų literatūros dar-

bininkus, bet nepalaužė, tik kai kuriuos pritildė, kai ką nusivėdė su savimi. Ne visus! Dramatiški įvykiai Lietuvoje savaime išgarsino mūsų Tėvynę.

Pradėta domėtis mūsų kultūra, o kartu ir literatūra. Berods, tada, Vakarų demokratijos krizės laikotarpiu, B. Brazdžionis savo temomis nebuvo itin įdomus Vakarams. Šiandien jis iškilo kaip pranašas. "Jo žmogus, ypač po lemtingų Lietuvai 1941 metų - beteis, bežodis, tragiška stalinizmo auka. Jam tautos laisvė švyti lyg tolimas žibūrys... ir svarbiausia viena: visur ir visada jis - tautos poetas, ginantis savo tautos žmogų ir jo laisvę. Dar daugiau - jis visiškai teisėtai apkaltina JAV, kuri Lietuvos Nepriklausomybės idėją Jaltos konferencijoje praktiškai pamynė po kojomis", - rašo J. Jakštas "Literatūroje ir mene" ("Žmogus ir jo antipodas", 1990.02.10, psl.

6.).

Negalima su tuo nesutikti. Jo eilėraščių žmogus ne tik Lietuvos vaikas, ne tik Aukščiausiojo tvarinys, kuris turi savo vietą po saule, bet ir žmogiškųjų vertybių puoselėtojas ir saugotojas. Mūsų tautos pranašas, poetas mistikas ir patriotas, kovojęs su apokaliptiniu žvėrimi ir tapęs mums lietuviškuoju Dante. Siūlyčiau Lietuvos inteligentijai ir išeivijos lietuviams bendromis jėgomis jį pristatyti pasaulio skaitytojui, verčiant ir populiarinant jo eilėraščius kitų tautų kalbomis. Netiesioginis jo pristatymas įvyko 1989 m. poezijos pavasaryje Lietuvoje, kai poetas tapo laureatu. Jį pirmą kartą viešai išgirdo lietuvių tauta ir saugos savo širdyje jo dvasingus uždegančius žodžius.

Turbūt reikėtų sudaryti specialią komisiją, kuri rūpintųsi Nobelio premijos paskyrimu.

Dail. Onos Dokalskaitės "Lėlė"

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
Lietuvių istelgto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.
Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-kerių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

- * Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA
- * Čekių sąskaitas - asmeniškai ir komercines
- * Paskolas - namų, namų remonto, Home Equity ir automobilių
- * ATM naują mašiną ir korteles
- * Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,
pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos
Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001
arba skambinkite mums nemokamai:
1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

Jeigu neprieštarautų Nobelio premijos įstatai, gal galima būtų gauti bendrą pokario rezistencijos tremtinių kūrybos įvertinimą, ypač tų asmenų, kurie savo plunksnos nesutepė diplomatiniais žodžiais - G. Iešmanto,

kun. L. Andriekaus, K. Bra-

dūno, Lacrimos ir kt.
Nelaikykite tai per daug drąsiu žingsniu. Tik kūrėjai yra premijos verti. Tebūna nors kartą Lietuva Nobelio premijos laureato Tėvynė. **R. Pukenis**

Atėjo laikas nuteisti komunizmą

(atkelta iš 5 psl.)

nebuvo nukentėjusi nuo komunistų, jau nekalbant apie nusavybės ar turto praradimą bei religinį persekiojimą. Mano brangi močiutė buvo išvežta į Sibirą ir jame pasimirė, o jos sūnus, mano numylėtas dėdė ir mamytės jauniausias brolis, buvo sušaudytas pakeliui į Sibirą, kai jis ar savo motinai, ar savo nėsčiai žmonai reikalavo medicinos pagalbos. Savo auka

tam istoriškam kongresui paremti mes bent dalinai atsisėime už mūsų gyvenimą laisvėje ir tuo pačiu ateisime į tal-
ką kongreso organizatoriams. Jei Niurnbergo teismas sėkmingai išnagrinėjo nacių padarytas skriaudas ir žalą, tai jau atėjo laikas pasmerkti komunizmą ir pasauliui parodyti jo padarytą žalą, kad būtų įgyvendintas teisingumas.

VILNIUS

Žiemos kainos pirmyn ir atgal
spalio 1 -- kovo 31

išskyrus kalėdinį laikotarpį

New York	\$406
Chicago	\$450
Seattle	\$560

Plius mokesčiai
Nuolaidos galioja ir iš kitų miestų

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

RigaVen Travel Inc.

• We have GREAT CRUISES •

• Tours to Ireland, Scotland, England and Europe •
• Discover Costa Rica •

SPECIAL REDUCED FARES

to VILNIUS

starting at \$406.00

with

"Call for Details"

Call

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 516-665-4455 Fax 516-665-5164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- Siuntiniai iš Bostono į Lietuvą su pristatymu į namus po visą Lietuvą
- Pagalba Lietuvai - GIFT OF HOPE
- Pinigų pervedimas į Lietuvą

Jeigu nespėjote pasiųsti siuntinio Kalėdoms, nenusiminkite! Galite perduoti kalėdinę dovaną pinigais. Jie bus įteikti gavėjui iki Kalėdų.

- Pigios telefono kortelės skambinti į Lietuvą
- Perkraustymo ir asmeninės siuntos (didesniais kiekiais) iš Lietuvos į Ameriką
- Vertimo paslaugos
- KALĖDINIS LIETUVIŠKŲ DOVANŲ IŠPARDAVIMAS gruodžio 11-17 d.

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BAL TARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
DECEMBER PICK-UP SCHEDULE

December 15	Philadelphia, PA	11-12 noon
December 16	Elizabeth, NJ	11-12 noon
December 17	Kearny, NJ	11-12 noon
December 18	Brooklyn, NY	12-1 pm
December 20	Paterson, NJ	11-12 noon
December 21	New Britain, CT New Haven, CT Waterbury, CT	11-12 noon 2-3 pm 4-5 pm
December 22	Philadelphia, PA Baltimore, MD	11-12 noon 4-5 pm
December 23	Elizabeth, NJ	11-12 noon
December 24	Kearny, NJ	11-12 noon

For more information please call:
1- 888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$368 r.t.

One way to Vilnius \$305

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Vyskupas Reinys prisimintas Philadelphijoje

Š. m. lapkričio 8 d. suėjo keturiasdešimt šešeri metai nuo arkivyskupo Mečislovo Reinio mirties. Gimęs 1884 m. ir kunigu įšventintas 1907 m., jis įsijungė į veiklą atgauti Lietuvai nepriklausomybę. Pirmą kartą areštuotas 1919 m., kai Vilnių buvo užėmę rusai bolševikai, kalėjimuose išbuvo penkis mėnesius. 1926 m. balandžio 5 d. buvo konsekruotas vyskupu pagalbininku Vilniaus arkivyskupijoje. 1937 m. aplankė daugiau kaip 50 parapijų JAV-jose ir Kanadoje.

1940 m. pakeltas arkivyskupu ir paskirtas Vilniaus arkivyskupo pagalbininku, gavo sunkias pareigas vadovauti lietuviškai sielovadai Vilniaus arkivyskupijoje per nacių ir sovietų okupacijas. Apkaltintas priešsovietine veikla ir ryšiais su pogrindžiu, 1947 m. buvo areštuotas ir nuteistas ypatingo režimo Vladimiro kalėjimui Maskvoje. Ten ir mirė 1953 m. lapkričio 8 d.

Šv. Andriejaus lietuvių parapijos 75-to jubiliejaus proga klebonas kun. Petras Burkauskas jamžino arkivyskupo Reinio atminimą, užsakydamas jo portreto medalioną atnaujintame ir gražiai apšviestame bažnyčios kupole virš irgi atnaujinto altoriaus. Kun. Bur-

Vysk. Reinio portretas bažnyčios kupole

kauskas taip išsireiškė: „Jei mes užmiršime Lietuvos bažnyčios didvyrius, tai mes užmiršime kas mes esame, ir mūsų lietuviškos parapijos liks nuskriaustos. Mūsų misija yra ne vien tik išlaikyti savo kalbą, šokius ir receptus, bet ypatingai gerbti bei išsaugoti Lietuvos kankinių atminimą!“ Dvasiniai imponuojantis, įkvepiantis arkivyskupo Reinio apšviestas portretas yra virš kito didžiojo Lietuvos bažnyčios vado, Palaimintojo Jurgio Matulaičio freskos. Romoje jau yra pradėta byla pakelti arkivyskupą Reinį šventuoju. Lietuvos ir išeivijos lietuviškoje bažnyčioje yra prašoma melstis, kad bylos eiga sėkmingai pasiektų tikslą.

Danutę Venclauskaitę išlydėjus

Gilios patriotinės minties puoselėtoja Danutė Venclauskaitė iškeliavo Amžinybėn 1999 m. spalio 29 d. Palaidota prie savo motinos Waterbury lietuvių kapinėse.

Ji buvo žinomo advokato Kazimiero Venclausko ir Stanislovo Jakševičiūtės-Venclauskienės duktė, gimusi 1903 m. Rygoje. Be savo dviejų dukterų,

iejui. Ji giliai domėjosi dabartiniu Tėvynės gyvenimu, siuntė pinigų ir kitokią pagalbą daugiavaikėms šeimoms, ir beat-sikuriantiems ūkininkams.

Iš vaikystės pažinusi visuomenišką gyvenimą, Danutė buvo jautri kitų reikalams. Todėl jos 200 metų sodyboje buvo ruošiamos skautų styvyklės, moterų klubo gegužinės ir ki-

Danutė Venclauskaitė Miesto Tautybių „turguje“ 1992 m.

Venclauskai augino per šimtą našlaičių ir pamestinukų savo dideliuose namuose Šiauliuose.

Danutė, baigusi Vytauto Didžiojo universitetą, kaip ir jos tėvas, tapo advokate. Tėvui 1940 metais mirus, ji su motina išvyko iš Lietuvos ir 1949 m. apsigyveno Waterbury, CT. Čia ji uoliai prisidėjo prie lietuviško visuomeninio gyvenimo. Dalyvavo skautų veikloje dėl Lietuvos laisvės atkūrimo. Buvo ilgametė Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Waterburio klubo pirmininkė. Vadovavo skautų židiniui ir ypač rūpinosi Vasario 16-tosios gimnazijos Vokietijoje rėmimu.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Danutė ir jos sesuo Grožbylė padovanojo savo tėvų namus Šiauliuose Aušros muz-

tokie suėjimai. Nors pati laisvai kalbėjo penkiomis svetimomis kalbomis, parengimuose ragino visus kalbėtis tik lietuviškai. Ji tvirtai tikėjo, kad jaunimas yra Lietuvos ateitis, ir skyrė jam didelį dėmesį.

Už žydų gelbėjimą karo metu Danutė, jos sesuo Grožbylė ir motina buvo apdovanota Connecticut žydų federacijos medaliu, o Vashen Israeli muziejus suteikė Danutei Pasaulio Teisulės vardą.

Danutė buvo didelė patriotė ir humanitarė, ištikima dvidešimtojo amžiaus, Lietuvos dukra. Išsėkis ramybėje prie savo mylimos motinos, mūsų visų su meile prisimenama.

Marija Kazakaitienė,
LMKF Waterbury klubo sekretorė

Mišios už a. a. Dr. Juozą Navicką

Š. m. lapkričio 7 dieną Šv. Petro lietuvių bažnyčioje South Bostone atlaikytos metinės Mišios ir po jų įvyko paminėjimas į amžiną atilsį išėjusio dr. Juozo Navicko.

Šv. Mišias laikė klebonas kun. Steponas Žukas. Po Mišių Navickų šeima pakvietė visus parapijiečius prie tradiciškai ruošiamų metinių vaišių salėje po bažnyčia. Čia dr. J. Navickas buvo prisimintas ir pagerbtas kaip labai nuoširdus, draugiškas, mielas žmogus ir filosofas, filosofuojantis ne tik auditorijoje prieš studentus, bet ir visame savo gyvenime, kiekviename privačiame pokalbyje, kas tik turėjo laimę pabuvoti su juo kartu.

Inž. Antanas Girmius apžvelgė dr. J. Navicko gyvenimo kelią, suminėjo svarbiausius filosofinius darbus ir užtarnautus

nuopelnus. Dr. Stasys Goštautas, pereinęs metus profesoriaus Vytauto Didžiojo Universitete Kaune, aptarė vieną reikšmingiausių velionio filosofinių raštų: „Consciousness and Reality: Hegel's Philosophy of Subjectivity“. S. Goštautas pranešė, kad Navickų šeimos pagėdavimu, šermenų aukos yra paskirtos remti VDU studentų valgyklai, kurią globoja buvusio VDU rektoriaus žmona ponija Vaškienė. Česlava Aleksonienė pasidalijo jaunystės dienų prisiminimais, kai kartu su J. Navicku mokėsi Kybartų gimnazijoje ir vėliau, Vokietijoje, dalijosi pabėgėlių likimu.

Filosofas J. Navickas gimė 1928 m. Virbalyje, Vilkaviškio apskr. Filosofiją studijavo Liuvono katalikų universitete (1950-1953) ir Fordhamo universitete (1954-1958), kur gavo

daktaro laipsnį, apgynęs disertaciją apie Losskio moralinę filosofiją. Nuo 1961 m. dr. J. Navickas profesoriavo Boston College, aktyviai reikšėsi ateitininkų veikloje, pasižymėjo Bostono LB kultūrinuose baruose, bendradarbiavo Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijoje (LKMA), Lietuvių Enciklopedijos leidyboje, *Aiduose*, *Marian*, *LKMA Metraštyje*. Sunkiai ligai ilgus metus kankinus išbandymais, J. Navickas niekad dvasiškai nepalūžo, nesiskundė, liko švelnus artimiesiems, atidus draugams, stipriai tikėjo visagaliu Dievu, troško nuvykti tėvynėn ir dėstyti savo pamėgtąją filosofiją Vytauto Didžiojo Universitete Kaune.

Visi kalbėtojai ir susirinkusieji prisiminė dr. Juozo Navicko kilnią sielą, retą asmenybę, kurios, deja, jau metai

Filosofas Dr. Juozas Navickas

kaip nebėra gyvųjų tarpe.

Dar kartą buvo išreikšta užuojauta velionio našlei žmonai Aldonai, sūnams Leonui, Mariui, Jonui, dukrai Aristai, marčiai ir vaikaičiams.

L.Ž.

Šaunus koncertas

Julius Veblaitis

Pianistės dr. Franny Kavaliauskaitės-Covalesky koncertas, š. m. lapkričio 14 d. įvyks Church of Assumption patalpose, Morristown, New Jersey, buvo sėkmingas tiek savo organizuotumu, tiek klausytojų gausumu, tiek programos įvairove.

Pianistę programą pradėjo dviem gerai žinomais F. Chopin'o kūriniais: *Grande Valse Brillante, Opus 34* ir *Opus 18*. Jei Beethoven'o kūryba dažnai orkestrinė, o F. Schubert'o vokalinė, tai Chopin'o, kaip taisyklė, visuomet pianistinė. Iš 169 jo sukurtų kūrinių dauguma buvo skirta soliniam fortepijono atlikimui. Įdomu, kad valsų kūrybai šį lenkų kompozitorių paskatino valsų karaliaus austro Johann'o Strauss'o muzika. Bet jo valsai buvo pirmiausia skirti šokiams. Tačiau kaip muzikos kritikas Huneker kartą tiksliau pastebėjo, Chopin'o valsai yra skirti klausymui – sielai, o ne kūnui. Klausantis šių kūrinių, žavėjo pianistės gerai perteiktas romantinės dvasios polėkis. Nuskambėjus šių valsų akordams, apie muzikos įtaką žmogaus ugdymo vystymuisi įdomiai papasakojo kun. John A. Perricone, St. Francis koledžo filosofijos profesorius. Jo komentaras buvo trumpi, dalykiški ir rūpestingai paruošti.

Toliau pianistė susikaupusi klausantiesiems atvėrė Ludwig van Beethoven'o kunigaikščiui Waldsteinui pašvęstą trijų dalių *sonatos C-dur* grožį. Beethoven'as sukūrė 32 sonatas fortepijonui. Kai kurias jis kam nors paskirdavo, dažniausiai savo globėjams ar geradarėms. Pirmąsias tris yra dedikavęs savo mokytojui Josef'ui Haydn'ui. Forteipijoninė Beethoven'o kūryba yra kartais vadinama „pianistų biblija“. Vos tik išgirdus pirmuosius sonatos C-dur garsus, klausytoją pradeda apimti skambančių garsų tėkmė, kelianti malonumą, įtampą ar atoslūgį. Ši sonata yra viena iš dažniausiai atliekamų kūrinių. Beethoven'as ją parašė būdamas jau kone visai kurčias. Sakoma, kad ir šiuo kūriniu jis likimui metė iššūkį, norėdamas įrodyti, kad kurčiojo negalia nėra pajėgi sužlugdyti jo kūrybinės jėgos.

Antroje koncerto dalyje pianistė paskambino Brooklyne gimusio George Gershwin'o *Rhapsody in Blue*. Šis rapsodiją NBC orkestro dirigentas kartą pavadino „tikraja amerikiečių muzika“. Vėliau kompozitoriui už ją buvo suteikta Akademijos premija. Reikia paminėti, kad pianistė Kavaliauskaitė daktarės laipsnį.

Pabaigai išgirdome dar vieną pažįstamą F. Chopino kūrinių – *Sherzo B-moll, Opus 31* su visais jo spalvingo tono efektais. Nutilus paskutiniams šio kūrinių akordams, pasipylė plojimų gausa ir klausytojai pianistę pagerbė atsistojimu ir apdovanojo gėlėmis.

Dalyvių koncerte buvo 300! Tai yra tiesiog reitenybė „provincijos“ salėse. Malonu buvo matyti ir gražų būrį jaunųjų klausytojų bei stebėti jų kultūrinę atidumą koncerto metu. Buvo pristatyta ir pirmoji pianistės fortepijono mokytoja, o bažnyčios klebonas Mgr. Martin Rauscher Lietuvos vaikams įteikė dosnią auką. Teisybė, kad gera muzika ne tik sutramdo piktuosius žmogaus polinkius, bet ir skatina gerąsias asmenybės ugdymo savybes. Berods pianistas Gilels yra pasakęs, kad

kaitė pereitą vasarą Lietuvoje, tarp kitų kūrinių, šią rapsodiją skambino Lietuvos Mokslo Akademijoje Vilniuje. Paskaitas tuomet ten skaitė Texas universiteto profesorius Gary Hartman, inž. Vytautas Šliūpas, pianistės tėvas dr. Bernard Covalesky ir dar vienas Lietuvos profesorius. Tame įdomiame seminare-koncerte dalyvavo ir šių eilučių autorius.

Toliau sekusiu koncerto kūriniu pianistė pasirinko garsiojo vengrų kompozatoriaus Franz'o Liszt'o kūrinių legendą: *St. Francis de Paul marchant sur les flots* (Šv. Pranciškus Paulietis eina per bangas). Šiame kūrinyje buvo galima pajusti šio garsaus kompozatoriaus religinius išgyvenimus. Per savo 75 metų gyvenimą Liszt'as turėjo gausybę audringų meilės aferų ir matyt dėl to atgailaudamas buvo įstojęs į vienuolyną. Jis mums turbūt labiausiai pažįstamas iš dažnai girdimų vengriškų rapsodijų, kurių parašė dvidešimt. Yra žinoma, kad Liszt'as buvo aukščiausio lygio pianistas ir savo koncertuose mokojo pasirodyti - pompastiškai, su prašmatniomis manieromis, kaip tikras muzikos fenomenas.

Kaip ir buvo manyta, pianistė į savo programą buvo įtraukusi ir M. K. Čiurlionį. Šį kartą ji paskambino vieną dažniau girdimą *preliudą B-moll*, kuris priminė romantinę to laikmečio dvasią. Sakoma, kad Čiurlionis, gyvendamas Druskininkuose, skambindamas savo draugams ir artimiesiems įtraukdavęs ir šį preliudą. Beje, prieš trejetą metų už disertacinį darbą apie Čiurlionio muziką Miami universitetas suteikė Kavaliauskaitėi daktarės laipsnį.

Pabaigai išgirdome dar vieną pažįstamą F. Chopino kūrinių – *Sherzo B-moll, Opus 31* su visais jo spalvingo tono efektais. Nutilus paskutiniams šio kūrinių akordams, pasipylė plojimų gausa ir klausytojai pianistę pagerbė atsistojimu ir apdovanojo gėlėmis.

Dalyvių koncerte buvo 300! Tai yra tiesiog reitenybė „provincijos“ salėse. Malonu buvo matyti ir gražų būrį jaunųjų klausytojų bei stebėti jų kultūrinę atidumą koncerto metu. Buvo pristatyta ir pirmoji pianistės fortepijono mokytoja, o bažnyčios klebonas Mgr. Martin Rauscher Lietuvos vaikams įteikė dosnią auką. Teisybė, kad gera muzika ne tik sutramdo piktuosius žmogaus polinkius, bet ir skatina gerąsias asmenybės ugdymo savybes. Berods pianistas Gilels yra pasakęs, kad

muzika yra žmogui reikalinga kaip vaikui vitaminai.

Pereitą vasarą savo viešnagės metu Lietuvoje F. Kavaliauskaitė sužinojo, kad Vilniuje benamiams vaikams tiesiog verkiant reikia didesnės prieglaudos. Iš miesto buvo gautas apleistas pastatas, bet, suprantama, jam reikėjo didelio remonto, kuris jau ir buvo pradėtas vykdyti, tačiau dėl lėšų stygiaus darbai buvo sustoję. Atjausdama varganą vaikų būklę, ji visą savo

koncerto pelną (\$2,200) per Lietuvių Religinę Šalpa paaukojo tų našlaičių-benamių namų remontui tėti. Koncerto sėkmei užtikrinti buvo sudarytas 10 asmenų komitetas, kuris rūpinosi bilietais ir aukų telkimu. Gražiai pasidarbavo dr. R. Šomkaitė, S. Savaika, L. Stukienė ir kiti nariai. Puiki koncerto talkininkė buvo ir bažnyčios muzikos direktorė C. Theusen.

Ačiū mieliajai Franny už puikų koncertą!

Mirė Dr. Jonas A. Stiklorius

Dr. Jonas Arvydas Stiklorius mirė 1999 m. lapkričio 28 d. Velionio pageidavimu, kūnas buvo sudegintas. Pelenai bus pervežti į Lietuvą.

Trumpa biografija

1914 gimė Tilžės mieste. 1932 baigė Vytauto Didžiojo gimnaziją Klaipėdoje. 1937 baigė Berlyno universitetą (Vokietijoje) Teisės fakultetą. 1940 Kaune išlaiko teisėjo egzaminus. 1940 dirba Molėtų apylinkės teismo teisėju. 1941 - advokatas, Panevėžio miesto valdybos juriskonsultas. 1944, vengdamas ištremimo į Sibirą, pasitraukia į Vakarus. 1947 -

UNNRA šeštosios apygardos Miuncheno mieste (Vokietijoje) juriskonsultas (Area Legal Officer). 1950 su šeima emigruoja į JAV, Philadelphijos miestą. 1953 baigia Temple universiteto Teisės fakultetą Philadelphijoje. 1953 gauna iš Temple universiteto teisių daktaro diplomą; eilę metų dirba VLIK'o valdyboje. 1994 prezidento A. Brazausko apdovanojamas Vyčio Kryžiaus ordinu.

Latvijos ambasadorius ir Latvijos ambasada Washingtone

(atkelta iš 3 psl.)

Užsiminiau ir apie Amerikos latvių sukaupus čia veikiančius latvių fondus: reikės palyginti, ką latviai turi bendro su mūsų Lietuvių Fondo, Tautos Fondo veikla...

Pokalbiui slenkant į pabaigą, užklausu p. Kalninš apie jo politinę orientaciją bei galimus planus. Šiuo metu jis nepriklausomai jokiai politinei partijai. Tai suprantama, nes juk augo ir iškilo Amerikoje, gi ambasadoriui reikia būti apolitiškam. Tačiau amb. Kalninš teigė, kad ir Latvijoje jis nežada jungtis į

politinę veiklą. Su šypsniu paklausiau, kada bus rinkimai į Latvijos Seimą. Rimtu veidu atsakė: 2002. Prezidentė dar tik šiemet išrinkta – panašiai, kaip ir Lietuvos prez. V. Adamkus – iš išeivių latvių tarpo, su maža balsų persvara...

Ponų Kalninš visa šeima Ameriką apleidžia šių metų gruodžio 28 d. Atsisveikinant, šis 49 metų amžiaus valstybės vyras teigė, kad nekantriai laukia išvykimo dienos ir darbo savo kraštui kitame šimtmetyje.

Veterinarijos Doktorui, Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos ir Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvų veikėjui

A. † A.

ALFONSUI P. STANKAIČIUI

mirus, reiškiamame gilią užuojautą žmonai OLGAI, dukrai REGINALI, dukrai JEAN ir jos vyrui dr. JONUI bei jų dukroms KRISTINAI ir JOANNAI ZDANYTĖMS, sūnui dr. JUOZUI ir jo žmonai VICKIE bei jų dukroms EMILY, MARGARET, KATHRYN ir ELIZABETH STANKAITYTĖMS; Alfonso broliams: dr. JONUI su žmona IZABELE Amerikoje, dr. JUOZUI ir seseriai ANELEI STANKAITYTEI Lietuvoje; svainei IZABELE LAUČKIENEI bei visiems artimiesiems.

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos JAV valdyba ir Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvų (A.L.K.A.) direktoratas

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Email: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Kun. Jonas Pakalniškis, Douglaston, NY, sveikina visus draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų proga ir linki Užgimuso Kristaus palaimos Naujuose Metuose. Šia proga dėkoja visiems, taip gausiai atsilankiusiems į jo 60-ties metų kunigystės sukaktuvinių pobūvi.

Marina ir Zigmas Raulinaičiai sveikina draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų proga ir linki visiems geros sveikatos ir laimės Naujiesiems 2000 metams ir skiria auką "Darbininkui".

Irena ir Jonas Vilgaliai švenčių proga sveikina draugus ir pažįstamus, linkėdami džiugių ir gražių švenčių. Naujuose Metuose linki laimės, džiaugsmo ir geros sveikatos.

Edvardas ir Alina Stakniai sveikina savo draugus, gimines ir pažįstamus su šv. Kalėdomis ir Naujaisiais Metais, linkėdami visiems geros nuotaikos ir sveikatos.

Dr. Leonilda ir Juozas Giedraičiai Kalėdų švenčių proga sveikina draugus ir pažįstamus, linkėdami giedrios nuotaikos ir sveikatos Naujuose Metuose.

Renata ir Tadas Alinskai šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga sveikina gimines, draugus ir pažįstamus ir linki džiugių švenčių ir geros sėkmės Naujuose Metuose.

Vida ir Algirdas Jankauskai šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga sveikina visus mielus gimines, artimuosius, draugus, linkėdami visiems gausių Gimusio Kūdikėlio malonių ir laimingų, sveikų 2000-ųjų metų!

Laima Šileikytė-Hood ir jos vyras **John** sveikina visus draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų proga ir linki visiems laimingų, sveikų ir sėkmingų 2000-ųjų metų.

Valerija Šileikienė iš Daytona Beach, FL, šv. Kalėdų proga sveikina draugus ir pažįstamus, linkėdama visiems daug džiaugsmo švenčių proga.

Kalėdų sveikinimai sudėti čia eilės tvarka pagal datą, kada jie buvo gauti.

ELIZABETH, NJ

Šeštadienį, gruodžio 18 d., po 5:30 val. Mišių šv. Petro ir Povilo par. salėje, 216 Ripley Place, Elizabeth, NJ, Bažnyčios Altoriaus draugijos valdyba rengia tradicines **lietuviškas Kūčias**. Visi laukiami.

NAUJIEMS SKAITYTOJAMS Darbininko prenumerata tik 25 dol.

JAV LB Kultūros Taryba (su Lietuvių Fondo parama) pridės prie kiekvienos prenumeratos po 20 dol., kad nauji skaitytojai galėtų pasinaudoti pigesne kaina. Todėl **Darbininko** administracija siūlo pirmiesiems 30-čiai naujų skaitytojų užsisakyti **Darbininką** už 25 dol. metams (pilna kaina - 45 dol. metams). Tai galioja tik tai naujai užsisakantiems skaitytojams (negalioja tiems, kuriems dėl neapmokėtos prenumeratos laikraščio siuntinėjimas buvo nutrauktas. Jie pirmiausia turi apmokėti atsilikusių skolą). Gera proga išvykstantiems į universitetus, naujai į šį kraštą atvykusiems, pensininkams, naujai persikėlusiesiems į Amerikos Rytų pakraštį - Floridą užsisakyti mūsų įdomų savaitraštį **Darbininką**. Siųskite 25 dol. čekį adresu:

Darbininkas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Taisykite Viešpačiui kelią... (Iz 40,3)

Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius

Arkivysk. Sigitas Tamkevičius 1999 m. gegužės 20 d. Kauno Santakoje aukoja mišias ELTOS nuotr.

Prieš Kalėdas ir Vėlykas visada daugybė žmonių pasinaudoja Atgailos sakramentu: šventė nebus šventė, jei sąžinė netyra. Šių metų šv. Kalėdos yra ypatingos, minime dutūkstantąsias metines, kai Dievo Žodis įsikūnijo ir gyveno tarpe mūsų. Tai verčia mus dar atidžiau pažvelgti į Jėzų Kristų ir paklausti savęs, ar buvome budrūs ir ar visada atsiliepėme į Jo meilę. Besiartinančio Jubilėjaus metui apibūdinti labai tinka apaštalo Pauliaus raginimas: "Broliai, supraskite, koks dabar laikas. Išmušė valanda mums pabusti iš miego. Dabar išganymas arčiau, negu tuomet, kai įtikėjome" (Rom 13, 11). Pabusti iš miego - tai atvirai pažvelgti į savo gyvenimą ir jį įvertinti Dievo akivaizdoje. Pabandykite tai padaryti, kiekvienas sąžiningai atsakydamas į keletą aktualesnių klausimų.

Ar tavo gyvenime daugiau vietos užima pinigai, ar Dievas? Ar dėl turto siekimo nenukenčia teisingumas ir meilė žmonėms? Nuoširdus atsakymas leis įvertinti, kiek tavo gyvenimas remiasi tikėjimu.

Ar kasdien ką nors pasakai Dievui, pavyzdžiui, ačiū, atleisk? Jeigu pasakai, tai ženklas, kad turi tikėjimą, ir atvirkščiai.

Ar sugebi i moterį ir vyrą žvelgti Jėzaus Kristaus akimis, matydamas kiekviename žmoguje ne

daiktą, kuriuo gali pasinaudoti savo malonumui, bet Dievo vaiką, už kurį esi atsakingas? Ar neleid, kad tavo dvasią formuotų prasciausias rūšies televizijos programos ir bulvarinė spauda?

Koks yra tavo santykis su žmonėmis, ypač silpnaisiais, kenčiančiais, o gal net tau priešais? Atsakymas į šį klausimą parodys, ar Kristaus evangelija nors truputį palietė tavo gyvenimą.

Ar tu esi iš tų, kuriais galima pasitikėti, žinant, jog tiesumas, teisingumas ir duotas žodis tau svarbiau už viską? Jėzus Kristus labai peikė žmogaus dvilypumą ir veidmainystę.

Kokius tavo žodžius nuolatos girdi tavo namiškiai, bendradarbiai ar mokslo draugai? Kalbos gali atspindėti tavo dvasios grožį, tačiau jos parodo ir puvimo židinius tavo sieloje.

Ar pajęgi suklydęs prisikelti? Žmogaus vertė priklauso nuo to, kiek jis pajęgia būti atviras sau, suklydęs atgailauti ir pasiryžti gyventi kitaip.

Apaštalas Paulius ragina: "Nusimeskime tamsos darbus". Įsiklausykime į šį paraginimą! Linkiu tau, mielas broli ir miela sese, sulaukti Didžiojo jubilėjaus patiriant širdyje didelį džiaugsmą, kuris atsiranda suvokus, kad priartėjai prie Jėzaus Kristaus.

Latviai katalikai šventė 50 m. sukaktuves

Lapkričio 21 d. Latvių Katalikų Dievo Motinos Aglonos mišijos nariai atšventė 50 metų gyvavimo sukaktį. Ta proga Padėkos mišias Pranciškonų koplyčioje Brooklyne aukoją latvis vyskupas Antons Justs ir kun. Pauls Klavins. Kun. Klavins prieš Kalėdas ir prieš Vėlykas atvyksta į New Yorką ir Pranciškonų koplyčioje latviškai aukoja mišias. Ši kartą sukaktuvių proga dalyvavo ir vyskupas Justs. Po Mišių mažojoje K. Židinio salėje vyko vaišės, kurių metu vyskupas papasakojo apie dabartinę katalikų padėtį Latvijoje. Tėv. Pr. Giedgaudas, OFM, pasveikino latvius jų misijos jubilėjaus proga ir palinkėjo vyskupui Justs sėkmingos pastoracijos Latvijoje.

KEPINIAI

įvairioms progoms:

Napoleono tortai,
riešutiniai ir šokoladiniai
tortai, įvairūs vaisiniai
kepiniai, Kalėdų šliūžkai ir kt.

užsisakius gaunami pas:

Zina Jankauskaitė
Tel. (718) 441-5215.

SKELBIMAI

Tik 33 centai už minutę skambinant į Lietuvą; 8,9 cento - JAV. Pigu. Patrauklu. Patikima. Jokių mėnesinių mokesčių. Tarptautinė telefono bendrovė IE COM aptarnauja lietuvius nuo 1983 metų. Teiraukitės lietuviškai 708-386-0556. (sk.).

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk.).

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas, Washington, DC, ieško dviejų darbininkų, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373. (sk.).

Kerpu, šukuojų, darau cheminius ir pusmetinius sušukavimus. Moterims, vyrams ir vaikams. Dirbu savo ar klientams pageidaujant jų namuose. Kainos žemesnės už amerikietiškas kainas. Regina Savickaitė-Bork, 84-20 96th Street, Woodhaven, NY. Tel. (718) 805-3612. (sk.).

LIETUVOS STUDENTŲ CENTRAS

patikimai ir garantuoti

** keičia vizas J1, B1 - B2 į F1 arba L1;

** padeda gauti Social Security su leidimu dirbti;

** ruošia visus pakvietimo dokumentus;

** K-1 & K-2 vizos iš Lietuvos.

Dėl papildomos informacijos teiraukitės telefonu nuo 13 val.: 212-725-8807. (sk.).

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Norėtų prižiūrėti ligonį ir gyventi šeimoje. Turi ilgametį patyrimą toje srityje; geras rekomendacijas. Skambinti po 6 val. vak. (718) 641-5003. (sk.).

Išnuomojamas kambarys vienam asmeniui Woodhaven rajone prie gero susisiekimo. Skambinti (718) 441-1215. (sk.).

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytojų pasiekia per 7 dienas. Išaugus pašto ir leidybės išlaidoms, "Lietuvos aido" metinė prenumerata JAV kainuoja: metams - 360 dol.; pusei metų - 180 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aido" vardu ir siunčiami "Lietuvos aidas", Maironio 1, Vilnius 2710, Lithuania. Tel. 610-544, Fax. 224-876.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Algimantas Tursa, Long Branch, NJ - 50.00 dol.

Daniel Jancauskas, Port Rich-ey, FL - 25.00 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers

361 Highland Blvd.

Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

Atlantic Express corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **gruodžio 18 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. ryto iki 1 val. p.p. Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų - tel. (914) 258-5133.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2 - 5 dienas.

TRANSPAK,

4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

tel. (773) 838-1050.

PASITIKIM

2000-sius METUS

ŽIDINYJE

Penktadienį, gruodžio 31 d.

... Užkandžiai

... Karšti patiekalai

... Gėrimai

... Šampanas

... Janušo orkestras

Kokteiliai pradedami 8 val. vak.

Įėjimo auka 50 dol. asmeniui

Jaunimui iki 18 metų: 20 dol.

Rezervuoti vietas ir stalus pas:

Aldoną Augylienę, tel. 718-805-3893

Algį Jankauską, tel. 718-849-2260

Praną Gvildį, tel. 718-356-7871.

NY LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS